

Siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

a. Tunngavigisaaq

1. maj 1979-imi namminersornerulluni oqartussaannerup atuutsinneqalernerani Namminersornerullutik Oqartussat namminneq sulisussaminnik atorfinitsitsisartut oqartussaassuseqalerput. Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 25. oktober 1979-imeersoq aqputigalugu atorfillit naalagaaffimmi atorfeqarnermunit namminersornerullutik oqartussanut atallutik atorfeqarnermut nuuttut aamma atorfillit Namminersornerullutik Oqartussani atorfinitsinneqartut pillugit malittarisassat aalajangersarneqarput.

Aamma inatsimmi nr. 577, 29. november 1977-imeersumi §§ 4 imaluunniit 5 naapertorlugit Namminersornerulernerup eqqunneqarneratigut suliffeqarfeqarfimmi inatsisiliorsinnaatitaaneq periarfissaqalerpoq.

Tassungali atatillugu imaluunniit kingusinnerusukkat pisortat aamma namminersortut suliffeqarfiutaanni atorfillit amerliartuinnartut pillugit inatsisiliortoqanngilaq, aamma isumaliutissiisummi nr. 837/1978-imi Namminersornerullutik Oqartussat pillugit inatsisiliornermut tunngaviusumi apeqqut eqqaaneqanngilaq. Kalaallit Nunaanni pisortatut sulisitsisut (namminersornerullutik oqartussat aamma kommunit) kiisalu inuussutissarsiteqartut kattuffiisa akornanni siullerpaamik isumaqatiginninniarnanili danskit atorfillit pillugit inatsisaanni aalajangersakkat innersuussutiginnarneqartarput, aamma namminersorlutik suliffeqarfiutillit periuseq tamanna atortarpaat. Atorfillit pillugit inatsisip ilai pingaarutillit atorneqartarnerat, toqqaannartumik innersuussutigalugit imaluunniit assigusumik atorlugit, inatsisit malillugit sulinertut ileqquliunneqarsimavoq.

Pingaartumik soraarsitsineq pillugu malittarisassat atorneqartarput. Atorfillilli pillugit inatsit aalajangersimasumik atorneqanngilaq, taamaammallu pisinnaatitaanertigut qanoq inissisimaneq pillugu qularnartoqarluni. Taamaattumik suliffeqarfeqarfimmi isumaqatigiinniartartut isumaqatigiissutigaa, Kalaallit Nunaanni sulisitsisut atorfillillu akornanni eqqortumik pissuseqarfigeqatigiinneq pillugu inatsimmik aalajangersaasoqarnissaa pisariaqartinneqartoq.

b. Atorfillit pillugit danskit imaluunniit kalaallit inatsisaat

Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni, Sulisitsisut atorfillillu akornanni eqqortumik pissuseqarfigeqatigiinneq pillugu Inatsimmi, nalunaarut nr. 81, 3. februar 2009-mersumi, § 22, imm. 3-mi aalajangersagaavoq, inatsit kunngip peqqussuteqarneratigut Kalaallit Nunaanni atuutsinneqarsinnaasoq, periarfissarli tamanna atorneqarsimangilaq.

Inatsit siullerpaaq 1938-meersoq arlaleriarluni allanngortinneqartarsimavoq, allannguutilli tamarmik Kalaallit Nunaanni atuutsinneqarsinnaanngorlugit aalajangersaaffigineqarsimangillat. Tamatumunnga pissutaapput, allannguutit tamarmik Kalaallit Nunaannut attuumassuteqannginnerat, assersuutigalugu unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkat pillugit malittarisassat immikkuualuttortaasa EU-mi inatsisiliornermit aallaaveqarnerat pissutaalluni, imaluunniit Kalaallit Nunaata namminersornerunermini erninermut atatillugu sulinngiffeqartarnissamik malittarisassiorluni

inatsisiliorsinnaatitaareernerani suliaqarfiup danskit inatsisiliortarnerannut attuumassuteqarnera pissutaalluni.

Atorfillit pillugit inatsimmut tunngassuteqartut Inatsisartuni arlaleriarluni saqqummiunneqartarsimapput, kingusinnerpaamik 2008-mi ukiakkut katersuunnermi (UKA 2008/55) Inuit Ataqatigiinniit Kuupik Kleistimit. Atorfillit pillugit kalaallit inatsisiliorniartarnerat Naalakkersuisunit itigartitsissutigineqartarsimanerannut naleqqiullugu, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisuusimasup Per Berthelsenip, Siumut, akissutigivaa Kalaallit Nunaanni atorfillit pillugit inatsisissaq suliaralugu aallartittoqarniarloq.

Namminersornerup eqqunneqarneratigut inatsisiliorsinnaatitaaneq Kalaallit Nunaannut nuunneqarpoq, danskillu atorfillit pillugit inatsisaat Kalaallit Nunaanni atuutsinneqaqqissinnaajunnaarluni. Taamaattumik Kalaallit Nunaat nammineq atorfilinnut inatsiseqartariaqarpoq.

c. Inatsisissamik piareersaalluni suliaqarneq

Suleqatigiissitat Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmit siulersorneqartut aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiannit kiisalu Kalaallit Nunaanni sulinermik inuussutissarsuteqartut kattuffiinit inuttaqartut 2008-p naanerani pilersinneqarput. KANUKOKA-p sulisoqarniarneq pissutigalugu suleqatigiissitanut peqataanermut sanilliullugu suleqatigiissitat suliaat pillugu paasisutissinneqartarnissaq kissaatigivaa.

Suleqatigiissitani isumaqatigiissutaavoq, kalaallit atorfillit pillugit inatsisaata siunertamut naapertuuttumik danskit atorfillit pillugit inatsisaat malissagaat, Kalaallilli Nunaanni pissutsit eqqarsaatigalugit. Tassani ilaatigut pissutigalugu, danskit atorfillit pillugit inatsisaat oqaatigineqartut Kalaallit Nunaanni ilisimaneqarnera atorneqarneralu. Ilaatigullu pissutigalugu, Savalimmiormiut atorfillit pillugit inatsisaat 1958-imeersoq danskit atorfillit pillugit inatsisaat tunngavigalugu sananeqarsimanera, kiisalu Naalagaaffeqatigiinnermi sulisut kiffaangissuseqarlutik nikerarsinnaanerat eqqarsaatigalugu suliaqarfinni assigiinni assigiimmik malittarisassaartoqarnissaata pissusissamisoornerpaanera pissutigalugu.

Inatsisip oqaasertassaanut siunnersuutit suleqatigiissitanit suliarineqarput.

2. Siunnersuutip imai pingaarnerit

a. Pisinnaatitaaffiit atuuttut

Oqaatigineqartut atorfillit pillugit danskit inatsisaat Kalaallit Nunaanni atuutsinneqanngilaq. Taamaattumik ataatsimut isumaqatigiissutit isumaqatigiissutaasullu atorfillit pillugit inatsimmut tunngassuteqartut imaannik eqqortumik pissuseqarfigeqatigiinneq tunngaveqarpoq. Aamma inuit ataasiakkaat namminersortut pisortallu suliffeqarfiini atorfinitsitaanermi isumaqatigiissusioraagata atorfillit pillugit inatsit annertuumik atorneqartarpoq. Aammattaaq suliffeqarfegarfinni isumaqatigiinniartartut eqqartuussiviillu qulartoqartillugu atorfillit pillugit inatsit assigusumik atoqqajaasarpaat.

b. Siunnersuutip immikkoortui pingaarnerit

Oqaatigineqartut danskit atorfillit pillugit inatsisaat, nalunaarut nr. 81, 3. februar 2009-meersoq, malillugu siunnersuusiortoqarpoq. Atorfillit ataasiakkaat sulisitsisullu akornanni eqqortumik pissuseqarfigeqatigiinneq atorfillit pillugit inatsisip imaraa. Inatsit

illersugaanissaq pillugu aalajangersagaavoq. Tassa atorfiliiup ajoquserneqannginnissaa pillugu pisinnaatitaaffiit inatsimmi pineqartut sanioqqunneqarsinnaanngillat. Taamaalilluni atorfilik sulisitsisumut tunngatillugu illersugaavoq, sulisitsisorli aamma atorfilimmut inatsimmi maleruaqqusanik unioqqutitsisumut illersugaavoq. Tunngaviit taakkua siunnersuummi uani atoqqinneqarput.

Danskit atorfillit pillugit inatsisaata siunnersuutillu akornanni assigiinngissutsit immikkoortoq c-mi nassuiarneqarput. Assigiinngissutsit ilaatigut pissutigivaat, Kalaallit Nunaanni ilaatigooriarluni itisilikkanik maleruaqqusaqarnissamik pisariaqartitsinngitsumik suliffissat amerlassusaasa assigiinngissuteqarnerat, ilaatigullu suliaqarfiit atorfillit pillugit inatsimmut attuumassuteqartut inatsisitigut assigiinngissuteqarnerat, soorlu erninermut atatillugu sulinngiffeqarnermut, ullormusianik utertitsisarnermut naligiimmillu sullinneqarnissamut tunngassuteqartut.

Kina atorfiliiunersoq pillugu siunnersuut nassuiaaserlugu aallartinneqarpoq. Tassaapput qaammammusiallit assassornermik suliaqanngitsut, kiisalu pisortat tamarmik.

§§ 2 – 6-imi aalajangersakkat sulinerup unitsinneqarneranut tunngassuteqarput, tassunga ilanngullugit soraarsitsinissamut kalerriiffissap sivilissusaanut kiisalu tunngavissaqanngitsumik soraarsitsinermi atorfilimmut taartisiaqartitsisarnermut aamma atorfimmik atorfiliiup sumiginnaaneranut tunngassuteqarlutik. Atorfillit ukiuni arlalinni sulisimasut soraarsitaanermi § 3 malillugu taarsiiffigineqarnissamut pisinnaatitaapput. § 4 tunngavissaqanngitsumik soraarsitaanermi taarsiiffigineqarnissamut tunngassuteqartoq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 2-mut assinguvoq. Taamaalilluni danskit atorfillit pillugit inatsisaanni §§ 2 a-mi aamma b-mi soraarnermi ajunngitsorsiassat aamma tunngavissaqanngitsumik soraarsitaanermi taartisiassat pillugit maleruaqqusat Kalaallit Nunaanni aamma atuuttusaanerat pillugu qularneq peerneqarpoq.

Siunnersuutip sinnerani atorfiliiup sulisitsisumut tunngatillugu pisinnaatitaaffii nassuiarneqarput.

§ 7-imi atorfiliiup napparsimanermi aningaasarsiaqarsinnaatitaanera aalajangersarneqarpoq, aamma soraarsitsinermi kalerriiffissap sivikillineqarnera pillugu ullunut 120-nut maleruaqqusatut taaneqartartoq maannamut peruserineqartartoq naapertorlugu ingerlateqqinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Naak Kalaallit Nunaanni pinngitsoorani sakkutuujunissaq atuutinnikkaluartoq, atorfiliiup sakkutuujoreermermi kingorna suliffimminut uteqqissinnaatitaanera aamma sakkutuunngoqqikkiartoqqusaanermi akissarsiaqarnissaa pillugu maleruaqqusap ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Tassani tunngavigineqarpoq, Danmarkimi pinngitsoorani sakkutuujusussaasoqartillugu, angutit inatsimmi uani pineqartut, Kalaallit Nunaanni najugaqarnertik pissutigalugu ajornerusumik inissisimannginnissaat, tak. siunnersuummi § 8.

§ 9 – 11-imi pineqarput, atorfiliup toqunerani soraarnerussutisiaqarsinnaatitaaneq, kiisalu sulisitsisoq sinnerlugu atorfiliup aningaasartuutimi akiliutimilu matussuserneqarnissaannut pisinnaatitaaffeqarnera pillugit aalajangersakkat.

§§ 12 – 16-imi pineqarput, atorfillit aaqqissuussisinnaatitaanerat aamma akissarsiassat atorfeqarnermilu pissutsit pillugit isumaqatiginninniarsinnaatitaanerat kiisalu pissutsit taakku pillugit isumaqatigiinnngissutaatillugit aaqqiissutissanut maleruaqqusat.

§§ 17 – 19 malillugit atorfilik suliffimmi avataatigut allamik suliaqarsinnaatitaavoq, soraarsitaanerup nalaani kiffaanngissuseqartumik nutaamik suliffissarsiorsinnaatitaavoq kiisalu atorfinitinneqarnini pillugu oqaaseqaammik pisinnaatitaalluni.

§ 20 malillugu atorfillit angusaqarsimaneq aallaavigalugu aggornisianik assigisisaannillu pisinnaatitaaffeqartut, tunniussiffiusartup nalinginnaasup iluani soraarnerminni aggornisiat assigisaasalu ilaannik pisinnaatitaapput.

§§ 21 aamma 22 maleruaqqusaapput, atorfiliup allamik sulisitsisoqalernerani suliffigisinnaasaanik pisariaqanngitsumik killilersorneqannginnissaanik qulakkeerisut, tassa unammilleqatigiinneq sullitallu pillugit aalajangersakkat tassani pineqarput. Tamanna Kalaallit Nunaanni immikkut ittumik pingaaruteqarpoq, suliffeqarfiit amerlavallaannginnerat pissutaalluni suliffissatut periarfissat killeqangaatsiareernerat pissutigalugu.

§ 23 malillugu sulisussarsiornermi sulisitsisup aqqa takuneqarsinnaatinnagu, ussasaarinissaq killilerneqarpoq.

Atorfilimmut ajoqusiinnnginnissaq anguniarlugu inatsit immikkut ittumik tunngaveqarani sanioqqunneqarsinnaanngitsoq aalajangiullugu siunnersuut naggaserneqarpoq, aamma siunnersuutigineqarpoq, atorfilik eqqarsaatigalugu, kiisalu unammilleqatigiinneq sullitallu pillugit aalajangersakkat atuutereersut allanngortinneqannginnissaat eqqarsaatigalugu sulinerup unitsinneqarnera napparsimanerlu pillugit immikkut ittumik maleruaqqusassanik aalajangersaanissamik Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput.

c. Siunnersuutip danskillu atorfillit pillugit inatsisaata akornanni assigiinnngissutsit

(1) Tamanut atuuttoq. Paragraffit ingerlaannartumik normulersugaapput. §§ 1 aamma 2 eqqaassanngikkaanni, danskit atorfillit pillugit inatsisaanni aalajangersakkanut assingusunut sanilliullugu siunnersuummi paragraffit allanik normoqarput. Assersuutigalugu siunnersuutip § 3-ata danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 2 a assigivaa. Aammattaaq oqaatsit atorneqartut nutarterneqarput, tassa paasiuminarnerunissaa aamma kalaallit danskillu saqqummiussaasa akornanni assigiiaarinerup oqinnerunissaa isumaqarfigineqarmat.

(2) Atorfillit kikkuunerat, § 1, imm. 1. sorsunnersuup kingulliup naasimatsiarnerata kingorna danskit suliffeqarfeqarfiinit danskit atorfillit pillugit inatsisaat sunnerneqarsimavoq, taamaammallu oqaasertai naleqqukkunnaarsimallutik. Ukiut ingerlanerini ineriartorneq suliassanik nutaanik arlalinnik nassataqartoq aamma atorfilittut atorfinitinneqarnermit

isumaqatigiissuteqarnikkut atorfininnermut ikaarsaarnermik nassataqartoq, atorfillit kikkuusussaananerat pillugu suliasarpassuarnik kinguneqarpoq. Tamatuma inatsisip oqaasertaasa annertunerusumik nassuiartariaqarnerat nassatarivaa. Assersuutigalugu sullissisut allaffimmi ikiortinut aamma ilaapput.

Taamaattumik ullumikkut atorfilik pillugu paasinnittaatsimut naleqqunnerusumik atorfilik pillugu isuma nassuiaasersoraanni siunertamut naleqqunnerusaaq. Aamma oqaatigineqartut ataatsimut isumaqatigiissutit naaportorlugit atorfillit pillugit inatsit annertunerusumik innersuussutigineqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq, pisiniarfinni ikiortit quersualerisullu inatsimmi ilaatinneqassanngitsut. § 1, imm. 1-imi nr. 3 aamma nr. 4 naaportorlugit pisiniarfinni pisortatut sulisut inatsimmi ilaatinneqassapput.

(3) Atuuffia, § 1, imm. 2. Siunnersuutigineqarpoq, 18-inik ukioqalereersimasunut inatsit atuutsinneqassasoq.

(4) Atorfilinnut ilaatinneqanngitsut, § 1, imm. 3. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni ilinniartut pillugit innersuussut § 1, imm. 3 atuartunut atuuttussanngortinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. TNI-mi atuartut (danskit niuerneramik ilinniarsiini HG-mik ilinniarnermut assingusooq) isumaqatigiissuteqarput sulineramik sungiusarnissaminut atatillugu atorfinitsitaanerannut naleqqussaasunik. Eqqumiitsuliortut, nipilersortartut aamma isiginnaartitsisartut § 1, imm. 3, nr. 3-mi pineqartut danskit atorfillit pillugit inatsisaanni oqaatigineqanngillat, nutarterneqarnissaali pillugu isumaliutissiissummi atorfilinngitsut takuneqarsinnaavoq. Isumaliutissiissutitoqqamut innersuussinissaq pinnagu, siunnersuummi pineqartumi erseqqarissumik tamanna oqaatigineqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

(5) Soraarnermi ajunngitsorsiassat. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 2 a, imm. 4-mi soraarnermut atatillugu ajunngitsorsiassat ilanngunneqannginnissaat siunnersuutigineqarpoq, tassa atorfilik sulisitsisuminit soraarinngornissamut akiliunneqartaraluarpuunniit, soraarnermi ajunngitsorsiassanik tunniussisarnissaq pillugu Kalaallit Nunaanni isumaqatigiissutitigut aalajangersagaqannginneq pissutigalugu.

(6) Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 5, imm. 2-mi ullunut 120-nut tunngatillugu maleruaqqusat. Napparsimaneq, sulisilluni ajoqusernermik naartunermillu pissuteqartoq ilaatinneqanngilaq.

(7) Erninermi sulinngiffeqarneq. Naartunermi, erninermi meeravissartaarnermilu sulinngiffeqartarneq ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 14, 7. december 2009-meersumi (erninermi sulinngiffeqartarneq pillugu inatsit) maleruaqqusanit allaanerunngitsunik atorfilinnut maleruaqqusassanik allanik atuutsitsisoqassanngitsoq siunnersuutigineqarpoq. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 7, imm. 2 malillugu

erninermut atatillugu sulingiffeqarnermi akissarsiat affaannik akissarsiaqarsinnaatitaaneq Kalaallit Nunaanni atorneqarsimanngilaq. Isumaqatigiissutit amerlanerit aamma atorfininnermi nammineq inuttut isumaqatigiissutit arlallit malillugit erninermut atatillugu sulingiffeqarnermi tamakkiisumik aningaasarsiaqarnissaq pisinnaatitaaffiuvoq. Aammattaaq siunnersuummi § 7-imut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

(8) Angalanermi aningaasartuutit akiliutillu. Taakku pillugit aalajangersakkat danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 9-mi ataatsimoortinneqarput. Siunnersuutigineqarpoq, taakku immikkut paragraffinut marlunnut avinneqassasut, §§ 10 aamma 11.

(9) Isumaqatiginninniarnertit imaqarniliornerat. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 10, imm. 3 malillugu akissarsiaqartitsinermit atorfeqarnermilu pissutsit pillugit isumaqatiginninniarnertit allattornissaannut sulisitsisup pisussaaffeqarnera 2008-mi atorunnaarsinneqarpoq. Siunnersuutigineqarpoq, isumaqatiginninniarnerni angusat imaqarnilornissaannut pisussaaffik atuutsinneqalissasoq, tassa suliffeqarfeqarfinni isumaqatigiinniartartut akornanni pingaarnertut isumaqatigiissutissatut aalajangiunneqartunut naleqquttumik, tak. siunnersuummi § 12.

(10) Isumaqatigiissitsiniarneq. Siunnersuutigineqarpoq, suliffeqarfeqarfinni isumaqatigiinniartartut akornanni pingaarnertut isumaqatigiissutini ingerlatseriaaseq taanna atuinneqassasoq, tassa isumaqatigiinniartut namminneq isumaqatigiissitsiniartartussamik pissarsiniaqqaartassapput, siunnersuummi §§ 13 – 16 aamma danskit atorfillit pillugit inatsisaanni §§ 11 – 14.

(11) Nutaamik suliffissarsiornissamut kiffaannngissuseqarneq. Kalaallit Nunaata isorartunera aamma sulisinnaasut katitigaanerit pissutigalugu suliffeqarfiup illoqarfimmiittup nunaqarfimmiittulluunniit avataani suliffissarsiornertup annertussusia pissutigalugu siunnersuutigineqarpoq, aningaasarsiaqaannarluni sulingiffeqarnissaq ullunut tallimanut killilerneqassasoq. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 16 aamma siunnersuummi § 18.

(12) Sulisimaneq pillugu uppersaateqarsinnaatitaaneq attatiinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq, siunnersuummi § 19, soorlu tamatuminnga itigartitsineq akiliisitsinermik pineqaatissiissutaassasoq siunnersuutigineqartoq. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni aalajangersagaq taama ittoq, § 17, 2008-mi atorunnaarsinneqarpoq.

(13) Pisisinnaatitaaneq aamma sinniisutut iliuseqarsinnaatitaaneq pillugit danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 17 a, imm. 2 ilanngunneqanngilaq, tassa taakkununga tunngatillugu inatsit Kalaallit Nunaannut atuutsinneqanngimmat.

(14) Danskit atorfillit pillugit inatsisaata §§ 18-iani aamma 18 a-mi maleruaqqusanut sanilliullugu unammilleqatigiinneq sullitalu pillugit aalajangersakkat paasiuminarnerusumik

nassuiarneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Soraareernermi aalajangersakkat ukiumut ataatsimut sivilissusilerlugit killilerneqassasut siunnersuutigineqarpoq, soorlu siunnersuut taartisiassanik minnerpaaffilikkaniq tunniussinissamullu maleruaqqusanik allanik imaqartoq.

(15) Sulisussarsiorneq. Danskite atorfillit pillugit inatsisaanni § 19, imm. 1 aamma 2 malillugit sakkutuujunngitsunik sulisussarsiorneq imaluunniit atorfinitsitsinerup aningaasaliissuteqarnissamik piunarsaqatitaqarnissaata inerteqqutaanera ilanngunneqassanngitsuq siunnersuutigineqarpoq, tassa naleqqutinnginnera pissutigalugu.

(16) Atorfiliup qularnaveeqquserneqartarnissaa pillugu danskite atorfillit pillugit inatsisaanni § 20 aamma naleqqutinngitsut isigineqarpoq, ilanngunneqassanngitsorlu siunnersuutigineqarluni.

d. Sumi najugaqartussaataaernermit tunngatillugu siunnersuummut killissarititat

Sulisitsisup taassumalu sulisuisa atorfillit akornanni sulinissamik isumaqatigiissutaat siunnersuummi pineqarmata, sulisitsisup Kalaallit Nunaanni najugaqartup, imaluunniit suliffeqarfiup nunatsinni nalunaarsorneqarsimasup aamma atorfiliup Kalaallit Nunaanni najugaqartup akornanni isumaqatigiissutaasut taama ittut siunnersuummi aallaavigineqarput.

Taamaammat atorfillit sulisitsisumit Kalaallit Nunaata avataani najugaqartumit imaluunniit nalunaarsorneqarsimasumit atorfeqartinneqartut siunnersuummi pineqanngillat, atorfilik Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartoq kisimi siunnersuummi pineqarpoq. Taamaattumik naalagaaffimmi atorfillit Kalaallit Nunaanniittut siunnersuummut ilaatinneqassapput. Akerlianik atorfillit najukkaminnit aallartitaallutik sulisinneqartut siunnersuummut ilaatinneqanngillat, tassa allamut aallartitaalluni sivilissumik sulisimasuq Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugalittut isigineqanngippat.

Assersuutigalugu peqqinnissaqarfimmi paarlattaasartut siunnersuummut ilaatinneqanngillat, soorlu aamma suliffeqarfimmit aatsitassarsiorluni suliaqarfiusunit aallartitat imaluunniit pilersaarusiornermik siunnersuinermillu suliaqartut ilaatinneqanngitsut. Namminersorlutik Oqartussani atorfillit Danmarkimi sulisinneqartut danskite atorfillit pillugit inatsisaannut attuumatinneqarput.

Sulisartut allamut aallartillugit sulisinneqartartut pillugit inatsit, inatsimmik nalunaarut nr. 256, 25. marts 2011-meersuq Kalaallit Nunaannut atuutsinneqanngilaq. Inatsisit isumaqatigiissutigut pisussaaffiliisut sorliit atorneqassanersut pillugit isumaqatigiissut 19. juni 1980-meersuq (Rom-imi isumaqatigiissut) inatsisitigut atugassarititaasunut tunngavigineqarput.

3. Pisortat aningaasaqarnerannut aqutsinerannullu kinguneri

Pisortat atorfinitsitsisarnerat siunnersuummi qitiusutut aalajangersakkanik tunngaveqareermat, pisortat aningaasaqarnerannut aqutsinerannullu siunnersuut

kinguneqassanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq.

4. Inuussutissarsiuteqartut aningaasaqarnerannut aqutsinerannullu kinguneri

Sulisitsisunut namminersortunut atorfillit pillugit inatsimmi soraarsitsinissaq ajunngitsorsiassallu aamma napparsimanermi aningaasarsiaqartitsisarneq pillugit maleruaqqusanik atuinngitsunut, siunnersuut aningaasaqarnikkut kinguneqartitsisinnaavoq. Siunnersuutip atorfilinnut inatsisitigut innarlitsaaliuinerulernerata tamanna iluarsissavaa. Siunnersuulli aqutsinermut tunngatillugu kinguneqartitsissanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kinguneri

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqartitsissanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq.

6. Innuttaasunut tunngatillugu aqutsinerup kinguneri

Innuttaasunut tunngatillugu siunnersuut aqutsinikkut kinguneqartitsissanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq.

7. Allanut pingaarutilinnut kinguneri

Siunnersuut allanut pingaarutilinnut kinguneqartitsissanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq.

8. Pisortatigut oqartussat kattuffiillu il.il. tusarniaaffigineqarneri

Piffissami 25. juli – 9. september 2011-mi siunnersuut makkununga tusarniaaffigineqarpoq:

Naalackersuisoqarfiit tamarmiusut	Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat (IMAK)
Kommunit sinnerlugit KANUKOKA	Ingeniørforeningen i Danmark
Naalagaaffiup sinniisooqarfia	Konstruktørforeningen
Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik	Nakorsaaneqarfik
Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA)	Nakorsat Peqatigiiffiat
Nusuka	Maskinmesterit Peqatigiiffiat
Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat (ASG)	Perorsaaq Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat (PIP)
Atorfillit Kattuffiat (AK)	Peqqinnissaq Pillugu Katuffiit (PPK)
Attaveqaat	Radiotelegrafistforeningen af 1917
BAT-kartellet	Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik
Danmarks Jurist- og Økonomforbund	Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK)
Dansk Magisterforbund	Sulisumik Siulersuisut Kattuffiat (SSK)
Finansforbundet	Tandlægeforeningen
Gymnasieskolernes Lærereforening	Teknisk Landsforbund
HK Stat	Tusagassiortut Peqatigiiffiat
Inatsisartut Allattoqarfia	Nunanut allanut Pisortaqarfik
Inatsisartut Ombudsmandiat	

Tusarniaanermut akissutit makkunanga oqaaseqarfigineqartut pissarsiarineqarput: Tusarniaanermut akissutit makkunanga oqaaseqarfigineqartut pissarsiarineqarput: Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat (ASG) sinnerlugu Akademikernes Centralorganisation (AC), Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk Magisterforbund, Gymnasieskolernes Lærerforening aamma Ingeniørforeningen i Danmark, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik/Departementet for Finanser; Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA); Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik/Departementet for Uddannelse og Forskning (IIN); Atorfillit Kattuffiat (AK); Finansforbundet; Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat (IMAK); Maskinmesterit Peqatigiiffiat; Kommuneqarfik Sermersooq; Nukissiorfiit sinnerlugit Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfik/Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik (IAAN); Nunatsinni Advokatit/Grønlands Advokater; Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik/Departementet for Sundhed (PN); Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK); Tusagassiortut Peqatigiiffiat.

Tusarniaanermut akissutit oqaaseqaatitaqanngitsut makkunanga pissarsiarineqarput:, Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik /Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling, Qaasuitsup Kommunian aamma Perorsaasut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat (PIP).

Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissutit eqikkarneqarnerat tullinnguullugu sammineqarpoq. Tamanut tusarniaassutigineqartut aallarniutigineqarput, tamatumunnga tullinnguullugit paragraffinut ataasiakkaanut tunngatillugu tusarniaanermut akissutit. Naalakkersuisut oqaaseqaataat *uingasunik* naqinneqarput.

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

Kalaallit Nunaanni atorfillit pillugit inatsiseqalernissaq aamma danskit atorfillit pillugit inatsisaata imaanut oqaasertaanullu tunngatillugit naleqqussaanissaq pillugit siunnersuut amerlanerussuteqartunit iluarisimaarneqarpoq. Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu illuatungeriit tusarniaaffigineqartut akissutaanni arlalinni erseqqissarneqarpoq, nunani naalagaaffeqatigiisusuni taakkunani marluusuni sapinngisamik assigiisaartumik maleruaqqusaqarnissaq iluaqutaassasoq. Soorli aamma suna tunngavigalugu danskit atorfillit pillugit inatsisaannit allaanerusumik maleruaqqusaliortoqartariaqarnerisooq aamma maleruaqqusanik aalajangersaanissaq siunertamut naleqqunnersooq AC-mit takujuminaatsinneqarpoq, tamannalu sulinermi atorfinitsitaanermilu inatsisitigut ajornartorsiortitsilersinnaasooq naatsorsuutigineqartariaqarpoq. AC-p taama oqaaseqarnerminut tunngavigivaa, danskit atorfillit pillugit inatsisaanni atugassarititaasut isumaqatigiissutaareersut imaluunniit isumaqatigiissutaajumaartut eqqarsaatigalugit kalaallit atorfillit pillugit inatsisissaannut naleqqiullugu atorfillit pitsaanerujussuarmik atugassaqartitsinerat. *Tassungaa atatillugu oqaatigineqassaaq, siunnersuummi nunatsinni pissutsit Danmarkimi pissutsinit allaanerusut eqqarsaatigineqarmata, taamalu pitsaanerusumik atugassaqartitsinissaq isumaqatigiissutigineqarsinnaalluni, tak. nassuiaatit nalinginnaasut imm. 2 b.*

Inatsimmut oqaasertaliussani oqaatsit nutarterneqarnerat nersorniarneqarpoq, illuatungeriillu tusarniaaffigineqartut ataasiakkaat piviusorsioortunik siunnersuuteqarput. Siunnersuutit taakkua sapinngisamik inatsisip oqaasertaanut ilanngunniarneqarsimapput. Aamma tusarniaanermut akissutit nassataannik nassuiaatit arlalitsigut allanngortinneqarput.

AC-p pingaartumik pitsaasuunerarpaa, ilinniagartuut namminneq inuttut isumaqatigiissuteqarnertik aqqutigalugu atorfinitsinneqartut eqqarsaatigalugit namminersortuni atorfeqartunut illersuisumik maleruaqqusaliortoqarnera. Aammattaaq AC-p pitsaasuunerarpaa, piffissaq atorlugu qulakkeerniarneqarmat, atorfillit tamarmiusut minnerpaamik pitsaassusilimmik atugassaqartinniarneqarnerat, tassa kattuffiit isumaqatigiissutaat aqqutigalugit imaluunniit nammineq inuttut isumaqatigiissuteqarneq aqqutigalugu atorfinitsinneqarsimagaluarpataluunniit.

Sammissat siunnersuummut ilaatinneqanngitsut

Atorfillit erninerminnut atatillugu sulinngiffeqartut affaannarmik akissarsiaqartinneqarnissaat siunnersuummut ilaatinneqassasoq AC-p kissaatigaa, innersuussutigalugulu danskit atorfillit pillugit inatsisaanni tamatumunnga tunngatillugu § 7, imm. 2-mi aalajangersagaq. Ilanngullugu AC-p kissaatigaa, ataataasut sulinngiffeqarnerminni akissarsiaqartinneqarnissaat pillugu aalajangersagaliortoqassasoq. Tunngavilersuutigivaa, akissarsiat ullormusiallu assigiinngissutaasa ilinniagartuunut pingaarteqarnerat, aamma ilinniagartuut namminersortuni suliffeqartut danskit atorfillit pillugit inatsisaanni minnerpaaffilikkamik pisinnaatitaaffeqarnissaasa qulakkeerneqarsimannginnerat. Erninermut atatillugu sulinngiffeqarnermi akissarsiaqarsinnaatitaanerup inatsisitigut aalajangersaaffigineqarsimannginnerata angutit arnallu akornanni naligiissitaanissaq pitsaanneqsumik sunnuteqarfigaa ... aamma suliffeqarfiit angutitut arnanullu aggulunneqarsinnaanerat ulorianaateqarpoq. *Naalakkersuisut taamatut erumassuteqanngillat, pingaartippaalli inuiaqatigiinni tamanut qitiusutut atuuttartuni sulinngiffeqartarnermi aamma erninermut atatillugu sulinngiffeqartarnermi minnerpaaffilikkamik pisinnaatitaaffeqarnissap inatsisitigut isumannaarneqarnissaa. Tamatuma kingorna pitsaanerusumik atugassaqartitaanissaq pillugu suliffeqarfeqarfinni illuatungeriit isumaqatiginninniartarnissaat apeqqutaalissaaq. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni soraarsitsinermi atorfillit illersorneqarnissaat pillugu maleruaqqusat assigalugit, erninermut atatillugu sulinngiffeqarnissamut maleruagassat nunatsinni suliffeqarfinni maleruaqqusanut ilaatinneqanngillat.*

AC-p ilanngullugu siunnersuutigaa, naartunermik pissuteqartumik sulisinnaannginnermi imaluunniit najoqqutassat pissutaallutik naartusup sulisinnaannginnermini tamakkiisumik akissarsiaqarsinnaatitaanera pillugu danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 7, imm. 3-mi maleruaqqusat ilanngunneqassasut. § 7-mut tunngatillugu siunnersuummut nassuiaatini erseqqissumik oqaatigineqarpoq, naartunermik pissuteqartumik sulisinnaannginneq aamma suleqqusaannginneq napparsimanermut naligiissinneqassasoq, tak. Naartunermi, erninermi meeravissartaarnermilu sulinngiffeqartarneq ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 7. december 2009-meersumi § 7, imm. 3 aamma 4 (erninermut atatillugu inatsit).

AC-p aamma siunnersuutigaa, atorfilik naartusoq erninermut atatillugu sulinngiffeqarnissap aallartinneginnerani imaluunniit piffissami danskit atorfillit pillugit inatsisaat naapertorlugu affaannarmik akissarsiaqarsinnaatitaaffiani soraarsitaappat tamakkiisumik akissarsiaqarsinnaatitaaneq pillugu danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 7, imm. 4-mi maleruaqqusat atuutsinneqarnissaat. *EU-mi malittarisassat aallaavigalugit maleruaqqusaq ilanngunneqarpoq, siusinnerusukkullu inatsisitigut ingerlatseriaatsimut assingulluni. Taannali taamaallaat atorfilinnut naartusunut inatsisit malillugit soraarsinneqarsimasunut atuutsinneqarsimavoq. § 2-mut tunngatillugu siunnersuummut nassuiaatit pisumut tassunga atatillugu allanngortinneqarput.*

Erninermi meeravissartaarnermilu sulinngiffeqartarnek pillugu maleruaqqusat atuuttut innersuussutigineqassasut Nukissiorfiit kissaatiginartippaat. *Inatsimmi allami maleruaqqusanut innersuussinissaq Naalakkersuisut pisariaqarsorinngilaat.*

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata oqaatigaa, aatsitassarsiornerup annertusiartornissaanik naatsorsuuteqarnek eqqarsaatigalugu avataanit suliartortussat pillugit nassuiaatini nassuiaasiortoqarnissaa siunertamut naleqqutissasoq. Inassutigineqarpoq, inatsit Kalaallit Nunaanni najugaqavissutut inunnik nalunaarsuiffimmut allattorsimasunuinnaq atuutissasoq. *Tusarniaanermut akissutit aallaavigalugit tamanna nassuiaatini nalinginnaasunit imm. 2 d-mi nassuiarneqarpoq.*

Atorfillit siunnersuummit allaanerusumik inuttut nammineq isumaqatigiissuteqarlutik atorfinitsinneqarsimasut pillugit utaqqiisaagallartumik aalajangersagaliortoqassasoq Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata kissaatigaa. *Tak. siunnersuummi § 25, imm. 2 tassungalu nassuiaatit.*

§ 1-imut tunngasoq.

AC-p tunngavilersuutigivaa, inatsisip atuuffissaata killilersorneqarnissaanik siunnersuut siunertaqanngitsoq, kissaatigaalu danskit atorfillit pillugit inatsisaanni assersuutigalugu ”allaffissornerup” eqaatsumik nassuiarneqarsimanerata attatiinnarneqarnissaa. Aamma TP-p kissaatigaa, allaffissornerup nassuiarneqarsimanerata attatiinnarneqarnissaa. Finansforbundip pingaartippaa, ilaasortat tamarmik siunnersuummut ilanngunneqarnissaat. *§ 1, imm. 1-imi oqaasertaliussap siunertarivaa, atorfilik pillugu isummap qularutigineqartarnerata eqaassuseq akornusinnikkaluarlugu peerneqarnissaa.*

Nunatsinni Advokatiit/Grønlands Advokater, IIN-ip aamma Nukissiorfiit kissaatigaat, danskit atorfillit pillugit inatsisaat assigalugu pisiniarfimmi sulisoq ilanngunneqassasoq. *Kattuffiit pisiniarfimmi sulisunut taakkulu sulisitsisuinut sinniisuullutik suleqatigiissitamut ilaanerminni, siunnersuummik piareersasut isumaqatigiissutigaat pisiniarfimmi sulisut siunnersuummut ilaatinneqassanngitsut. Tamanna Naalakkersuisunit akerlilerneqarusunngilaq.*

TP-p erseqqissaassutigaa, teknikkikkut ineriartornerup nassataanik sulisut teknikkimut tunngatillugu ilinniagallit aamma aqqissuisutut suliaqartarnerat. TP-p assiliisartut immikkut suliaqartartutut eqqaavai, innersuussutigalugulu Akissarsiallit Qularnaveeqqusiiffiata taakkua atorfilittut isigisarmagit. *§ 1-ip oqaasertalersorneqarnerani teknikkikkut ineriartorneq Naalakkersuisut eqqarsaatigalugu suliniarsimapput, atorfilli sorlerpiaat atorfilinnut atorfiunersut eqqoqqissaartumik aalajangeruminaatsissimavaat.*

Nunatsinni Advokatiit/Grønlands Advokater isumaqarput 18-inik ukiulinnut killiliineq immikkoortitsinerusoq. *Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni 18-inik ukiulinnut killiliisimaneq assigiinnigissitsineq pillugu inatsisip (maanna lbkg. 1349/2008) atuutsinneqalernerani atorunnaarsinneqarpoq. Inatsit Kalaallit Nunaanni atuutsinneqalersinnaanngilaq, aamma tassunga assigusumik nunatsinni aalajangersagaqanngilaq. Atorfillit pillugit inatsisiliornermi eqqarsaataavoq, atorfiliup illersorneqarnissaa anguniarlugu suliffeqarfinnut aalajangersimasumik atassuteqarnissamik piunasaqaateqarnissaq. Tamatuma nammineerluni ukiunik killiliineq immikkoortitsinerutinngilaq. Inatsit tassunga tunngassutilinnik assigiinnigisorpassuarnik assersuutissaqarpoq.*

AC-p, Finansforbundet aamma Nukissiorfiit siunnersuutigivaat, danskit atorfillit pillugit inatsisaat assigalugu sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunnerini arfineq pingasuni suliaqartarnikkut atorfilittut inissisimasooqartalernissaa. *Danskit maleruaqqusaasa EU-mi maleruaqqusat malippaat. DK-mi nal. akunnerinut killigitinneqartut ukioq 2001 tikillugu nal. akunneri 15-iupput. Siuliani oqaaseqaat innersuussutigineqarpoq.*

Nunatsinni Advokatiit/Grønlands Advokater siunnersuutigaa, imm. 2, nr. 3 eqqumiitsuliortut il.il. ilaajunnaarsinneqassasut, tassa taakkua atorfilittut oqaatigineqarsinnaagunannimmata. *Taakku pineqartut amerlanerpaartaat namminersortutut inuussutissarsiortuummata imaluunniit saniatigooralugu inuussutissarsiortuummata siunnersuutigineqarpoq ilanngunneqassanngitsut.*

IIN-ip siunnersuutigaa atuartut siunnersuummut ilaatinneqassanngitsut. *Naalakkersuisut tassunga isumaqataapput. § 1, imm. 3-mi nr. 4 oqaasertalerlugu ilanngunneqarpoq.*

§ 2-mut tunngasoq

IIN-ip siunnersuutigaa, soraarsitsinermi tunngavilersuuteqartarnissamik piunasaqaatip atorunnaarsinneqarnissaa, tassa tamanna ingerlatsinermit tunngatillugu inatsisitigut maleruaqqusani takuneqarsinnaareermat. *Ingerlatsinermit tunngatillugu inatsisitigut maleruaqqusat (ass. pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit) taamaallaat pisortatigoortumik oqartussat innuttaasullu akornanni atuupput. Taamaammat maleruaqqusaq malillugu sulisitsisut namminersortut aamma tunngavilersuisussaataapput, tassa pisortatigut oqartussat artukkiisinnaasumik aalajangiinermi tunngavilersuisussaataanerit assigalugu. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 7, imm. 2 taamatorluinnaq oqaasertaligaavoq.*

IMAK-ip kissaatigaa, sulisunut inissiat imm. 9-mut aamma ilanngunneqassasut. *Naalakkersuisut erseqqissaassutigissavaat, sulisunut inissiat neqeroorutaammata, akerlianik atorfiliup atorfimminut atatillugu inigisani najugaqarfigissallugu pisussaavoq.*

§ 3-mut tunngasoq

Tusarniaanermut akissut AC-meersoq aallaavigalugu Naalakkersuisut makkuninnga maluginiagaqarput: *Kalaallit Nunaanni utoqqalinersiuteqarnerup Danmarkimi utoqqalinersiuteqarnek assigimmagu, aamma utoqqalinersisarnek sulisitsisumit*

soraarnerussutisiatut atorneqartarmat oqaasertaliussaq erseqqissarneqarpoq. Danskit atorfillit pillugit inatsisaat § 2 a, imm. 3-mi (50-inik ukioqarnermik killiliineq) aalajangersagaq ilanngunneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. EF-ip Eqqartuussiveqarfianit nutaamik aalajangiisoqarneq aallaavigalugu danskit ingerlatseriaatsiminnik allannngortitsinissaat naatsorsuutigineqarpoq, tassa atorfilik ullormi soraarnermini soraarnerussutisiassaminik atuinnginnissamik aalajangeruni, taava soraarnermini ajunngitsorsiassanik pisinnaatitaavoq.

§ 4-mut tunngasoq

AC-p kissaatigaa, atorfiliup tunngavissaqanngitsumik soraarsitaanermini ajunngitsorsiassanik pisinnaatitaanermini ukiumi ataatsimi sivistutigisumik sulisimasussaanera pillugu aalajangersagaq peerneqassasoq. *Naalackersuisut isumaqarput, namminersortut taamatut piumasaqaateqarfigissallugit massakkut piffissaanngitsoq. Tamanna pisortat isumaqatiginninniartarneranni maannamut isumaqatiginninniutigineqartarpoq.*

§ 7-imut tunngasoq

GA-p aamma Nukissiorfiit kissaatigaa, imm. 2-mi ullut 120-t pillugit maleruaqqusap isumaqatigiissuteqarnikkut avaqqunneqarsinnaanerata ilanngunneqarnissaa. *Oqaasertaliussaq danskit atorfillit pillugit inatsisaannut 1948-mi ilanngunneqarpoq, taamaattumillu oqaasertaliussap allannngortinneqarnissaanut tunngavissaqanngitsoq Naalackersuisut isumaqarput. Pisortatigut isumaqatigiissutit amerlanerit aalajangersagaanni ullut 120-t pillugit maleruaqqusaq atorneqarneq ajorpoq.*

Piffissap sivikitsup iluani atorfilik arlaleriarluni napparsimasaqattaarsimappat, sulisitsisut ullut 14-it iluanni nakorsamit uppersaammik piumasaqarsinnaanerisa periarfissinneqarnissaat GA-p kissaatigaa. *Periarfissaq tamanna danskit napparsimanermi ullormusiaqartarneq pillugu inatsisaanni § 36 a-mi 2009-meersumi takuneqarsinnaavoq. Siusinnerusukkut isumaqartoqartarpoq, taamatut piumasaqaateqarnissaq atorfininnermut atatillugu isumaqatigiissummi taperserneqartassasoq. Maleruaqqusaq § 36 a-tut ittoq suliffeqarfinni tamani atorneqarsinnaasariaqarpoq.*

§ 8-mut tunngasoq

Tusarniaanermut akissummut SIK-meersumut tunngatillugu Naalackersuisut oqaatigissavaat, maleruaqqusap nassataanik atorfiliup annasaqannginnissaa sulisitsisup isumagisassarinnigikkaa.

§ 12-imut tunngasoq

Kattuffiup isumaqatiginninniarsinnaatitaasup Kalaallit Nunaanni najugaqartussaanerata atorunnaarsinneqarnissaa makkua kissaatigaa: AC, Finansforbundet, Maskinmesterit Peqatigiiffiat aamma Nukissiorfiit, IMAK-illi toqqaannangikkaluamillu AK-p piumasaqaatip atuutiinnarnissaa kissaatigaa. *Tusarniaanermut akissutinut tunngavilersuutit misissoreerlugit Naalackersuisut qulakkeerlugu oqaatigisinnaanngilaat, nunagisamiinnissamik piumasaqaat peqatigiiffeqarsinnaatitaanermit naapertuuttuunersoq, aamma nunagisamiinnissamik piumasaqaat 1980-imiilli atorfillit pillugit inatsisini atuutsinneqaraluartoq. Naalackersuisut*

paasisinnaavaat, Kalaallit Nunaanni namminersortumi akissarsiatigut atorfininnermilu atugassarititaasut kattuffinnik Kalaallit Nunaanni suliffeqarfeqarnermut ilisimasaqarluartunik isumaqatiginninniutigineqartarnissaannik isumaqarneq. Naalackersuisulli isumaqarput, kattuffiit tamatumunnga tunngatillugu pitsaanerpaamik piginnaassuseqartut, aamma Kalaallit Nunaanni suliffeqarfeqarfinnut ilisimasaqartut isumaqatiginninniarsinnaatitaanerat atorfilinnut sulisitsisunullu pitsaanerpaamik sullissisinnaasut. Taamaattumik nunagisamiinnissamik piumasagaammut sanilliullugu ajornannginnerusumik aaqqiissutissarsiornissaq pillugu Finansforbundip siunnersuutaa Naalackersuisut isumaqatigivaat, siunnersuutigalugulu atassuteqaateqarnissamik piumasagaat atuutsinneqassasoq.

§ 18-imut tunngasoq

SIK-p kissaatigaa, nunaqarfinni avinngarussimasunilu atorfillit ulluni qulini aningaasarsiaqaratik sulinngikkallarfeqartarnissaat. AC-p aamma Nunatsinni Advokatiit/Grønlands Advokater kissaatigaat, ulluni tallimani aningaasarsiaqarani sulinngikkallarfeqartarnissap pineqarnera inatsisip oqaasertaani erseqqissarneqassasoq. Qaqtiguinnaq ullut tallimat sinnerlugit suliffissarsiornissamut pisariaqartitsivittoqartarnissaa ilimanarpoq. Atorfiliutaaq periarfissarivaa, ullut sulinngiffeqarfiusut ullullu qaangiuttoormut taarsiullugu sulinngiffeqarfiusut atornissaat. Inatsimmi oqaasertaq erseqqissarneqarpoq, tassani aningaasarsiaqaatigalugu sulinngiffeqarneq pineqartoq takuneqarsinnaavoq.

§ 20-mut tunngasoq

AC-p, Maskinmesterit Peqatigiiffiata, Nukissiorfiit aamma Nunatsinni Advokatiit/Grønlands Advokater kissaatigaat, danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 17 a, imm.1-imi aggornerisisarneq pillugu aalajangersagaq ilanngunneqassasoq, tassa tamanna namminersortuni atorfilinnut pingaaruteqarmat, aamma ineriartortoqarnissaanik naatsorsuuteqarneq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni tassunga assigusumik aalajangersagaqarnissaq siunertamut naleqqutissammat. Oqaasertaq allanngortinneqarpoq, attassiinnarnermi bonusisisarneq aalajangersakkami pineqanngitsoq takuneqarsinnaanngorlugu.

§§ 21-mut aamma 22-mut tunngasut

Missingiummi tusarniaassutigineqartumi unammilleqatigiinneq sullitallu pillugit aalajangersagassatut siunnersuutit, danskit atorfillit pillugit inatsisaanni §§ 18-imi aamma 18 a-mi maleruaqqusanut annertuunut sanilliullugit paasiuminarsagaapput, tassa pissutsit arlallit sulisitsisup atorfiliullu akornanni isumaqatigiissuteqarnissamut attuumassuteqarnerat pissutigalugu. Tusarniaanermut akissutit takutippaat, taakkua arlalitsigut suleriaatsimut naapertuuttuunnginnerat, taamalu atorfilimmut naammaginartumik qulakkeerinnittuunnginnerat. Taamaammat aalajangersakkat taakkua marluusut allanngortinneqarput, tassa unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersagaq atorfilinnut immikkut ittumik tatigisaasanut taamaallaat atuutsinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq, aalajangersakkanut marluusunut taakkununga tunngatillugu soraarnermi taartisiassat minnerpaamik aningaasarsiat 33 %-iinik annertussuseqassasut, tassa aalajangersakkat taamaallaat ukiumi ataatsimi atuutsinneqarnissaat eqqarsaatigalugu. Siunnersuutigineqarportaaq, sivikitsuinnarmik atorfinitsinneqarnermi aalajangersakkat sivilisussisissaat assigiimmik maleruaqqusaliorneqassasut.

Siunnersuummi aalajangersakkannut ataasiakkaannut nassuiaatit

§ 1-imut tunngasoq

Suliap suuneranut annertussusaanullu atatillugu inatsisip atorneqarsinnaanera aalajangersakkap killilerpaa. Qanoq akissarsisinneqartarnek (qaammammusiaqarneq, nalunaaquttap-akunnermusiaqarneq imaluunniit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit tunisaqarnikkut akissarsiaqarneq) atorfiliup inissisimaneranut aalajangiisuunngilaq. Sumik ilinniagaqarsimaneq aamma aalajangiisuunngilaq. 18-inik ukioqalereersimanissaq piumasqaataavoq. Tassa sulisut 18-it inorlugit ukiullit inatsimmi ilaatinneqanngillat. Aammattaaq sulinissamut piumasqaatit ilanngunneqarput. Sulisut sapaatip akunneranut 15 tiimit inorlugit sulisartut taamaalillutik inatsimmi ilaatinneqanngillat.

Tunngaviatigut ilinniagaqanngitsut, assassornermik ilinniagallit eqqumiitsuliortullu atorfillit pillugit inatsimmut ilaatinneqanngillat. Aamma tjestemandinut, umiartortunut eqqumiitsuliortunullu il.il. inatsit atuutinngilaq, tassa taakkua inatsimmut allamut attuumassuteqarmata.

Imm. 1-imut tunngasoq

Suliap suunera aallaavigalugu kikkut atorfiliunersut aalajangersakkap nassuiarpaa. Danskil atorfillit pillugit inatsisaata § 1, imm. 1-iani aalajangersakkanit assingusunit aalajangersagaq taanna allaaneruvoq, tassa sorsunnersuup kingulliup kingorna danskil suliffeqarfeqarfiinit danskil atorfillit pillugit inatsisaat sunnerneqarsimammat. Ukiut ingerlanerini ineriartorneq suliassanik nutaanik arlalinnik nassataqartoq aamma atorfilittut atorfinitsinneqarnermit isumaqatigiissuteqarnikkut atorfininnermut ikaarsaarnermik nassataqartoq, atorfillit kikkusussaananerat pillugu suliassarpassuarnik kinguneqarpoq. Atorfillit pillugit inatsimmi aalajangersagassatut innersuussutigineqartut danskil kalaallilu ataatsimoortumik isumaqatigiissutaanni nalinginnaasuupput, taamaalilluni sulisut arlallit kikkut atorfiliunissaannik nassuiaammut killilimmut ilaatinneqartussaasimangikkaluartut atorfilittut maanna oqaatigineqartarput. Pingaartumik inuit ilinniagartuut pisortatut atorfeqartut tassani pineqarput, aammali inuppassuit siunnersuinermik paasissutissiisarnermillu suliaqartut tassani pineqarlutik. Inuit taakkua atorfinitsinneqarnerat atorfilinnut assingusumik atorfinitsinneqartut amerlasuutigut oqaatigineqartarpoq.

Ineriartornerup taassuma kinguneri siunnersuutitigut iliuseqarfigineqarput, taamalu ulluinnarni atorfilittut isigineqartartunut toqqaannartumik attuumatilerlugu atorfillit pillugit inatsit annertusineqarluni.

Nr. 1-imut tunngasoq

Pisortatigoortumik ingerlatsinermi pineqarput, assigiinnngitsutigut sullissinermik suliaqartut aamma aningaaserivinni, kukkunersiuisarfinni sillimmasiisarfinnilu sulisut. Allaffissornermik suliaqarneq pineqartillugu pitsaassuseq aallaavigineqarpoq. Sulisoq allaffimmiilluni suliaqaruni, imaangilaq allaffissornermik suliaqartoq. Naatsorsuuserisut, oqaatsinik assigiinnngitsunik ilinniagaqarsimasut, allatsit aamma akunnittarfinni saaffiginnittarfinmiut allaffissornermik sulisunut assersuutaapput, taamalu atorfillit pillugit inatsimmut ilaatinneqarlutik.

Paasissutissiinermik suliaqarnermi pineqarput, tusagassiuutinik naqitanik elektronikkusunillu suliaqarnermi aaqqissuineramik suliaqartut kiisalu pisortat namminersortullu suliffeqarfiini aamma soqutigisaqatigiinni paasissutissiinermik suliaqartut.

Siunnersuinerami suliaqartut assersuutigalugu tassaapput siunnersortit, isumaqatigiissitsiniartartut aamma tarnip pissusiinik ilisimasallit, ilinniartitsinermili ilisimatusarnermilu suliaqartut tassaapput ilinniartitsisut, tassunga ilanngullugit inuussutissarsiuutinik inuussutissarsiuutinullu aalajangersimasunut tunngatillugu atuarfinni kiisalu Piareersarfinni suliamik ilinniagaqarsimasutut ilinniartitsisut (faglærerit), aamma Ilisimatusarfinni Pinngortitaleriffimmilu ilinniartitsisut ilisimatuullu.

Nr. 2-mut tunngasoq

Teknikkikkut ikiuineramik suliaqarnermi suillertut pineqarput, ingeniørit, konstruktørit, ilusilersuillutik titartaasartut (arkitektit), titartaasartut assigisaallu. Aammattaaq ingerlatsivinni teknikerit, IT-mik ingerlatsisut, webmasterit assigisaallu inatsimmi ilaatinneqarput. IT-mulli tunngatillugu assersuutigalugu datateknikerit atorfillit pillugit inatsimmi ilaatinneqanngillat.

Timikkut misissuinermut tunngatillugu ikiuineramik suliaqartunut assersuutaapput nakorsat, peqqissaasut, kigutit nakorsaat, uumasut nakorsaat, pillorissaasut timimillu sungiusaasut assigisaallu. Nujalerisulli atorfilittut inissisimasuunngillat, tassa assassornermik suliaqartuugamik.

Perorsaanermik suliaqarnermi pineqarput, ulluunerani aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni kiisalu allatut isumaginninnermik suliffeqarfiusuni sulisut. Ikiortit allat, assassornermik imaluunniit suliffissuaqarnermik suliaqartuunngitsunut kiisalu perorsaanermik suliaqartunut, teknikkikkut imaluunniit timikkut misissuinermut tunngatillugu ikiuineramik suliaqartunut assersuunneqarsinnaasumik suliaqartut aamma atorfilittut isigineqarput.

Nr. 3-mut tunngasoq

Pisortat atorfiliupput, tassa suliffeqarfimmik piginnittuunngikkunik imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmi siulersuisunit atorfinitsinneqarlutik pisortaanerunngikkunik, takuuk § 1, imm. 2-mut nassuiaatit. Oqaaseq ”pingaarnertut” pitsaassutsimut tunngatillugu paasineqassaaq, tassa pisortap nakkutilliisussaataitanera pingaaruteqartuummat, pisortap sulinerami piffissaq nakkutilliinermit atugaa pinnani. Taamaalilluni suleqatigiinnut aqutsisoq

atorfiliunngilaq, tassa assaat atorlugit sulinermut peqataasarami, suleqatigiilli naalagaat allaffissornermik aamma suliaqartartoq atorfiliuvoq.

Nr. 4-mut tunngasoq

Inatsisit malillugit suleriuseqarnermi nr. 3-mi sulisunut pisortat pillugit nassuiaammut sanilliullugu piffissalersukkamik nalilersuisoqartarpoq, tassani pitsaassutsimik nalilersuisarneq aamma ilanngullugu.

Imm. 2-mut tunngasoq

Atorfilittut inissisimaneq suliffeqarfimmu aalajangersimasumik attuumassuteqarnissaa piumasqaataasariaqanngilaq, Kalaallillu Nunaat EU-mi maleruaqqusanut pituttorsimanngimmat, sapaatip akunneranut 15 tiimit sulisarnerup atorqeartarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tassa danskit atorfillit pillugit inatsisaanni siusinnerusukkut atuussimasoq malillugu. Sapaatip akunneranut suliffissatut piffissarititaq allanngorarpat, sapaatip akunneranut agguaqatigiissillugu 15 tiimit sulisoqartassaaq.

Maleruaqqusap qulakkiissavaa, atorfilittut suliaqarlutik piffissap ilaannaani sulisartut aamma inatsimmi ilaatinneqarnissaat. Arnat angutitut sanilliullutik piffissap ilaannaani sulisartut amerlanerunerat pissutigalugu, inatsit arnat angutillu akornanni naligiissitseqataavoq.

Atorfilittut atorfeqarnermi atorfilik sulisitsisup naalakkersuineranut malinnittussaavoq, tassa atorfiliup suliai ataasiakkaat sulisitsisup akuleruffigisinnava. Akulerunnissamut periarfissaq tassani aalajangiisuuvoq, akuleruttoqarnera pinnani. Taamaattumik ingerlatseqatigiiffinni pisortaanerit atorfiliunngillat, tassa ingerlatseqatigiiffik namminersortunit pisortanilluunniit pigineqaraluarpuunniit. Akerlianik pisortatigoortumik ingerlatsinermi pisortaanerit aamma Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiini namminersortitani pisortaanerit tunngaviatigut atorfiliupput. Angerlarsimaffimmi ulluunerani paaqqinnittartut angajoqqaarsiallu aamma atorfiliunngillat, tassa atorfinitsinneqaratik suliannut atatillugu akissarsiaqaramik. Taartaasartut taartaasartut allaffianneersut atorfilittut isigineqanngillat, suliffeqarfimmili ataatsimi sivisuumik taartaasimagaanni eqqartuussivitsigut suleriaaseq malillugu, inatsisunik unioqutitsinninnissaq anguniarlugu taartaasoq atorfilittut isigineqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut tunngasoq

Aalajangersakkami siunertarinerpoq, atorfiliup piffissami aalajangersimasuni atorfinitsinneqarsinnaanera.

Immikkoortumi naggatip appaa malillugu, killilimmik piffissaliilluni sulinissamik isumaqatigiissutaasut arlallit nutarterneqarnerat taamaallaat pisassaaq, nutarterineq piviusorsioortumik tunngaveqarpat. Nutarterineq piviusorsioortumik tunngaveqanngippat atorfinitsitsineq piffissamik killilimmik atorfinitsitsinerunngitsutut isigineqassaaq. Ataqaatigiissumik piffissani atorfeqartarnerit ataasiakkaat ataatsimut atorfeqarnertut

isigineqarput. Soraarsitsinissamik kalerriinissap sivilissusissaa piffissami atorfeqarnerit tamarmiusut aallaavigalugit naatsorsorneqassaaq.

Pissutsit piviusut killilimmik piffissaliilluni sulinissamik isumaqatigiissutip nutarterneqarnissaanut tunngaviliisinnaasutut isigineqartut assersuutigalugu tassaapput 1) naatsorsuutiginnisamik napparsimalernej, naartulernej, erninermut atatillugu sulinngiffeqalernej, sulinngiffeqarallarnej, qinikkatut inuiaqatigiinni suliassaqalernej pissutigalugit nutarterineq, 2) piffissami aalajangersimasumi imaluunniit aalajangersimasumik suliassaqarluni akorternerup naammassinerata nassataanik nutarterineq, 3) aallaqaammut suliassaagallartup aalajangersimasup aaqqiissutissaatut, tassunga ilanngullugu pitsannorsaatissatut nutarterisoqartariaqarnej imaluunniit 4) killilimmik piffissaqarnerluni suliassap allap isumagineqarnissaanut nutarterineq.

Piffissamik killilimmik atorfinitsinerit pillugit Inatsit Danmarkimi atuuttoq, inatsimmik nalunaarut nr. 907, 11. september 2008-meersoq maanna atuuttoq, Kalaallit Nunaanni atuutsinneqalersinnaangilaq, siunnersuummili uani inatsisip tunngavii atussallugit naleqquttuusorineqarpoq.

Isumaqatigiissutit atuuttussaanerannut maleruaqqusat nalinginnaasut isumaqatigiissutip eqquutsissavai. Inummut piffissamik killilimmik atorfinitsinneqarsimangitsumut, suliamik taassuminngarpiaq imaluunniit tassunga assingusumik suliaqartumut aamma assingusumik piginnaasaqartumut pisinnaasaqartumullu sanilliullugu atorfeqartoq piffissamik killilimmik sulinissamut isumaqatigiissutip ajornerusumik inississangilaa.

Imm. 4-mut tunngasoq

Atorfillit kikkut inatsimmut ilaatinneqanginnersut aalajangersakkap erseqqissarpaa, tassa imm. 1-imi taakkua ilaatinneqaraluarpataluunniit.

Nr. 1-imut tunngasoq

Naalagaaffimmi atorfillit pillugit inatsimmi sukkulluunniit atuuttumi, inatsit nr. 263, 9. juni 1971-meersoq il.il. maanna atuuttut, Inatsisartut (Kalaallit Nunaanni Inatsisartut) ataanni suliffeqarfinni, inatsisartut inatsisaat nr. 4, 20. maj 1998-meersoq kingusinnerusukkullu allannngortinneqarluni maanna atuuttoq kiisalu Namminersorlutik Oqartussani Kalaallit Nunaanni kommunini, inatsisartut inatsisaat nr. 21, 18. december 2003-meersoq maanna atuuttoq malillugit atorfillit aamma atorfillit misiligummik sulisut tassani pineqarput.

Sulisut tjenestemandinut assingusumik atorfeqartinneqartut, atorfilittut taaneqarnissaannut atorfinitsinneqarneranni atugassarititaasut apeqquutaapput.

Nr. 2-mut tunngasoq

Umiartortunut tunngatillugu pineqartut tassaapput, inuk kinaluunniit, umiarsuup naalagaa minillugu, umiarsuup imaaniitillugu umiarsuarmi kiffartuussisussanngorlugu umiarsuaatilimmit atorfinitsinneqartoq, tak. inatsimmik nalunaarut nr. 742, 18. juli 2005-

meersumi § 1, imm. 2 (Umiartortut pillugit inatsit). Inatsit Kalaallit Nunaanni atuutsinneqanngilaq, danskilli atorfillit pillugit inatsisaanni killiliinerup assinga atussallugu siunertamut naleqqutissaaq. Taamaattumik aamma aalisartut atorfiluunngillat, aamma aalajangersimasumik angallammi inuttanngortinneqaralarunilluunniit. Sulisoqatigiit ilaat, soorlu maskinmesterit isumaqatigiissuteqarput, soraarsitsinissaq pillugu atorfillit pillugit inatsimmi aalajangersakkanik atuisumik, kisianni umiartortut atorfinitsinneqarneranni pissutsit umiarsuarmi inuttanngortinneqarnermi isumaqatigiissutinit iluarsineqartarput.

Nr. 3-mut tunngasoq

Aalajangersakkami pineqarput nalinginnaasumik nammineq inuussutissarsiuteqartut. Danskit atorfillit pillugit inatsisaata iluarsaaneqarnissaa pillugu 1948-mi isumaliutissiissutigineqarmalli nassuiarneqarpoq, sulisoqatigiiaat ilaat (aalajangersimasumik atorfillit) atorfilusut, allalli aalajangersimasut atorfiluunngitsut. Eqqumiitsuliorturnut tunngatillugu pineqarput, inuit atuakkiortartut, isiginnaartitsisartut imaluunniit assilialiortartut.

Nr. 4-mut tunngasoq

Inuussutissarsiutinik atuarfinni ilinniartut, TNI-imi ilinniartut qanorluunniit ukioqaralarunik maleruaqqusanut immikkut ittunut attuumassuteqarput, tak. Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit aamma inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerup iluani pikkorissaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 10, 19. maj 2010-meersumi kapitali 8, tassani ilinniartut aningaasarsiatigut atorfinitsinneqarnermilu atugassarititaat iluarsineqarput.

§ 2-mut tunngasoq

Aalajangersagaq kalerriilluni soraarsitsinermi sulinermik atorunnaarsitsinermut tunngassuteqartoq, danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 2-p assinganik oqaasertaliorneqarpoq. Tassunga pissutaavoq, danskit maleruaqqusaat Kalaallit Nunaanni ilisimaneqarlutillu nalinginnaasumik atorneqartarnerat, atorfilinnullu tunngatillugu isumaqatigiissutini tamani maleruaqqusat innersuussutigineqartarnerat. Illuatungeriit namminneq soraarsitsisinnaatitaapput, tassa kalerriiffissat atuuttut naapertorlugit sukkulluunniit atorfeqarneq atorunnaarsissinnaavaat. Isumaqatigiissummik atorunnaarsitsinissap piviusorsiortuunissaa pillugu inatsisit malillugit isumaqatigiissuteqarnermi maleruaqqusat nalinginnaasut atorfilinnut aamma atuupput. Soraarsitsineq piviusorsiortuunngippat, eqqunngitsuliorfigineqartoq pisinnaatitaaffeqarpoq, taakku §§ 4 – 6-mi takuneqarsinnaapput.

Imm. 1-imut tunngasoq

Piffissamik killilimmik isumaqatigiissutaasup atorunnaarsinneqarnissaa taamaallaat kalerriutigineqassaaq, ulloq atorunnaarfissaq nallertinnagu soraarsitsineq pippat. Atorfilik naartusoq pissutissaqavissumik soraarsitaaguni, soraarnissami tungaanut ingerlatseriaaseq

naapertorlugu tamakkiisumik akissarsiaqarsinnaatitaavoq, tassa soraarsitaanerup nalaani erninermut atatillugu sulinngiffeqarnissani aallartikkaluaruniulluunniit.

Piviusunik tunngavilersuisarneq pisariaqanngitsumik akerleriissutaalinnginniassammat soraarsitsineq nalunaatsumik erseqqisumillu oqaasertaliorneqassaaq. Sulisitsisup atorfiliup atugassarititaanik ajornerulersitsinera, imm. 2-mi aamma 3-mi kalerriinissaq atorfilimmut atuuttoq naapertorlugu atorfilimmut nalunaarutigineqassaaq.

Imm. 2-mut aamma 3-mut tunngasut

Soraarsitsinissamik kalerriinerup nalunaarutigineqarnissaanut tunngatillugu takuuk imm. 7-imut tunngatillugu nassuiaatit. Ukiut suliffigisimasat tunngavigalugit soraarsitsinissamik kalerriinissamut piffissarititaasup naatsorsorneqarnerani misiligummik sulisimaneq ilanngunneqassaaq. Kalerriinissamut piffissarititaasup sivitsorneqarsinnaaneranut tunngatillugu imm. 6-imut nassuiaatit takukkit.

Imm. 4-mut tunngasoq

Atorfilik utaqqiisaagallartumik atorfeqartinneqarpat aamma qaammat ataaseq sinnerlugu atorfeqarnera sivisussuseqartussaanngippat, illuatungeriit allamik isumaqatigiissuteqarsimanngippata atorfeqartitaaneq kalerreeqqaarani atorunnaarsinneqarsinnaavoq. Utaqqiisaagallartumik atorfeqarneq qaammammik ataatsimik sivisussuseqarpat, aalajangersagaq qaammammi siullermi taamaallaat atuutissaaq.

Imm. 5-imut tunngasoq

Aalajangersagaq taamaallaat atuutissaaq, misiligummik sulinissaq isumaqatigiissutaasimappat aamma taamaallaat qaammatit pingasut siulliit misiligummik sulinermi. Tamatuma kingorna imm. 2, nr. 1 naapertorlugu soraarsitsinissamik kalerriinissaq atuutissaaq. Piffissamik sivisunerusumik kalerriiffissaqarnissaq isumaqatigiissutigineqarsimanngippat qaammatit pingasut taakkua ingerlaneranni sulisitsisoq ullunik 14-inik piffissaqarluni sukkulluunniit soraarsitsinnaavoq. Taamatut pisoqartillugu atorfilik ullormiit ullormut soraarsinnaavoq. Tak. siunnersuummi matumani § 2, imm. 6.

Taamatut sivikinnerpaamik piffissaqarluni kalerriisarnissamik atorfilik siunnersuutitigut peqquneqanngilaq, sulisitsisorli piffissap sivosoqqataanik piffissaqarluni kalerriinissaminut akornquserneqanngilaq.

Imm. 6-imut tunngasoq

Aalajangersagaq atorfiliup soraarniuteqarnissaanut tunngassuteqarpoq. Soraarniuteqarnissamut maleruaqqusat sulisitsisumut maleruaqqusat assigivai, tak. imm. 2 aamma 3. Atorfilik atorfinitinneqarallarsimappat imaluunniit misiligutaasumik atorfinitinneqarsimappat, misiligutaasumillu atorfeqarnermi qaammatit pingasut inorlugit piffissaq ingerlasimappat imm. 4-mi imaluunniit tassunga taarsiullugu imm. 5-imi soraarnissamut kalerriinissamut maleruaqqusat atuutissapput. Atorfinitinneqarneq

misiligutaappat, isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq, sulisitsisup kalerriinissamut piffissarititaanik sivilunerunngitsumik atorfiliiup soraarniuteqarsinnaanera, tak. imm. 6-imi immikkoortoq kingulleq.

Soraarnissamut kalerriiffissap sivitsorneqarnissaa pillugu isumaqatigiissut illugiinnut atuuppoq, tassa illugiit soraarnissamut kalerriinissaannut sivitsuineq qaammatinik amerlaqqatigiinnik sivitsorneqassaaq. Sulisitsisup atorfilimmut soraarsitsinissaq pillugu kalerriiffissatut piffissarisani tamatigut sivitsorsinnaavaa.

Imm. 7-imut tunngasoq

Qaammatip ataatsip naanerani soraarnissamut kingusinnerpaamik qaammat ataaseq sioqqullugu soraarnissaq nalunaarutigineqassaaq, tassa minnerpaamik qaammammik iluitsumik ataatsimik kalerriinissamut piffissaqartoqassaaq. Soraarsitsineq inatsisit malillugit isumaqatigiissutaasussatut peqqussutaammat atorfilimuinnaq apuunneqassaaq. Tassa piumasqaataangilaq, qaammatip soraarsitsinissamik allaganngorlugu nassiussiffiusup naannginnerani soraarsitsinerup imaanik atorfiliiup ilisimatinneqarnissaa.

Atorfilik soraarsitsinermut tunngaviusumik pisinnaatitaavoq. Tunngavigineqartoq nalinginnaasumik soraarsitsinermi tunniunneqartarpoq, aammali immikkut nassiunneqarsinnaavoq. Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-meersup kap. 5-iani aamma 6-iani illuatungeriinnik tusarniaaneq aamma tunngavilersuutit pillugit maleruaqqusat pisortat suliffeqarfiini sulisunut atuupput, tassa soraarsitsisoqarsinnaangilaq pisoq pillugu atorfilik oqaaseqartinnagu (illuatungeriinnik tusarniaaneq). Aammattaaq pisortat suliffeqarfiutaanni sulisup soraarsinneqarneranut pissutaappata suliassamut piukkunnangissuseqarneq suleqatigiinniarnermilu ajornartorsiuteqarneq imaluunniit pissutsit allat sulisumik isornartorsiuinermik nassataqartut pissutaappata, sivilunerusumik piffissaqarluni illuatungeriinnik tusarniaanissamut inatsisitigut pituttorsimannngitsumik pisussaaffeqarpoq.

Atorfiliiup sulisimanerminut uppersaammik pisinnaatitaanera § 19-imi takuneqarsinnaavoq.

Imm. 8-mut tunngasoq

Suliffeqarfinnik tunniussisoqartillugu sulisut inatsisitigut inassisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7, 5. december 2008-meersumi § 2 naapertorlugu, sulisitsisuusimasup sulisullu akornanni akissarsiassatigut atorfinitsinneqarnermilu pissutsit pillugit isumaqatigiissutaat sulisitsisup nutaap ataqqissallugit pisussaaffeqarpoq. Taamaammat imm. 8 pingaaruteqarpallaangilaq, sulinermilli unitsitsineq pillugu aalajangersakkat allat peqatigalugit aalajangersakkap atatiinnarneqarnissaa naleqquttuavoq.

Aalajangersakkap taassuma imaluunniit inatsisartut peqqussutaata sulisitsisup nutaap atorfillit pillugit inatsimmi maleruaqqusat naapertorlugit atorfilimmik soraarsitsisinnaanera akornusinnngilaat.

Imm. 9-mut tunngasoq

Sulisunut inissianut tunngatillugu aalajangersagaq atuutinngilaq, tassa atorfilik sulisunut inissaqartitsisumik atorfinittoq inimi tassani najugaqarnissamut pisussaaitaaffeqanngimmat. Akerlianik atorfilittut inigisami najugaqarnissamut pisussaaffeqarpoq. Atorfilinnut atorfimminnut atatillugu inigisaqartunut soraarsitsinissamut kalerriiffissaq tamatigut minnerpaamik qaammatit pingasuupput, tassa imm. 2, nr. 1)-imi aamma imm. 5-imi kalerriiffissatut piffissarititaasoq sivikinnerugaluarpalluunniit.

Soraarsitsinissamut kalerriinissap qaammatinik pingasunik sivitsorneqarnera tjenestemandinik soraarsitsinissamut kalerriiffissamut naapertuuppoq.

Atorfilittut inigisap ingerlaannaq qimanneqarnissaa sulisitsisup piumasarisinnaavaa. ”Ingerlaannaq” isumaqarpoq, atorfiliup inatsisit malillugit soraarniuteqarnerata imaluunniit toqnerata nalaani pissasoq. Toqkkut qimagunnermi qaammammik ataatsimik sivissuseqartumik inigisami ilaquataasut najugaqaannarsinnaanerata ullormit toquffimmit atuuppoq. Ingerlaannaq inigisamit aninissamik piunasaqarnissaa taamaallaat suliffeqarfiup pisariaqartitai eqqarsaatigalugit pissaaq. Suliffeqarfiup pisariaqartitaanik eqqarsaatiginnilluni aneqqusisarnerit eqqartuussivitsigoortinneqartarput, tassa taama pisoqartillugu eqqartuussiviit suliamik isumaginnittarput. Tassani nalinginnaasuvoq, atorfimmut atatillugu inigisap suleqammut allamut tunniunneqarnissaa pillugu sulisitsisumit pisariaqartitsisarneq.

Inigisamit qimagunnermit aningaasartuutit tassaasinnaapput nutsernermi aningaasartuutit aamma atorfiliup ullormi allamut nuuffissaraluata tungaanut pisattanik toqqorsinnermut aningaasartuutit. Sulisitsisuttaaq pisussaaffiisa killingi tigussaasumik nalilersorneqartassapput. Taamatut nuunnermi naleqquttumik nalinginnaasumillu aningaasartuutaasartut sinningaatsiarlugit atorfilik sulisitsisuminut aningaasartuuteqartitsissanngitsoq siunertarinqarsinnaavoq.

Atorfiliup toqkkut qimagunnerani ilaquataasunik ingerlaannartumik aneqqusinissamut tunngavilersuutit piviusorsioruussapput.

Imm. 10-mut tunngasoq

Ataatsimoorussamik isumaqatigiissutini kalerriinissamik maleruaqqusat immikkut ittut atuuppata, paragraffi una malinnagu atorfilik sivikinnerusumik kalerriinissamut piffissaqarluni soraarsinneqarsinnaavoq, assersuutigalugu suliumajunnaarnermi imaluunniit suliffeqarfiup sulisussaajunnaarsitsigallarnerani. Immikkut ittumik kalerriinissamut maleruaqqusaqanngippat, paragraffimi uani kalerriinissamut maleruaqqusat malillugit ataatsimoorussamik sorsuuteqarnissat aqqissuunneqassapput.

§ 3-mut tunngasoq

Atorfillit suliffimmi ataatsimi ukiuni arlalinni sulisimasut, suli soraarnerussutisiaqaleratik, soraarsitaanerminnut atatillugu taartisiaqarsinnaatitaanerat aalajangersakkap qulakkeerpaa (soraarnermi ajunngitsorsiassat), tassa atorfilinnut utoqqaanerusunut suliffissamik nutaamik pissarsipallassinnaanissap ajornarsinnaanera pissutigalugu. Pisortatigut isumaqatigiissutit amerlanersaat aalajangersakkamut tassunga attuumassuteqarput, soraarnermili ajunngitsorsiassat namminersortut suliffeqarfiutaanni nalinginnaasumik atorpeqarpallaarsimangillat. Imm. 2 aamma 3 imm. 1-imit immikkoortillugit aalajangersagaapput, tassa atorfiliup imm. 1-imi piumasqaat naammassisimagaluaruniulluunniit soraarnermini ajunngitsorsiassanik pisinnaanngilaq. Aalajangersakkat taakkua danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 2 a, imm. 2-mut aamma 3-mut assingupput.

Imm. 1-imut tunngasoq

”Akissarsiat” tassaapput, atorfilik pigaartuusimaguni imaluunniit qaangiuttoorsimaguni soraarnermini akissarsiai, kiisalu akeqanngitsumik oqarasuaateqarsimanerup, nerisaqarnerup ineqarnerullu aamma suliffeqarfiup biiliinik angalasinnaatitaanerup, sulisitsisup soraarninngornissamut akilersuutaasa aamma akissarsiat allanngorarsinnaasutut naatsorsuutigineqartut nalinginik akissarsiai. Feeriaqaatisiassat maleruaqqusami ilaatinneqanngillat. Soraarnermi ajunngitsorsiassat soraarnermi ataatsimut tamakkerlugit tunniunneqassapput.

Imm. 2-mut tunngasoq

Atorfilik soraarnermini inatsisit naapertorlugit utoqqalinersiuteqalerpat, soraarnermi ajunngitsorsiassat atorunnaassapput, inatsisartut inatsisaat nr. 3, 7. maj 2007-meersoq maanna atuuttoq malillugu. Utoqqalinersiat danskit utoqqalinersiutaannut aamma savalimmiormiut utoqqalinersiutaannut naleqqiunneqassapput. Akerlianik atorfilik siusinaartumik soraarnerussutisiaqalerpat imaluunniit suli ukiumigut naammatsinnani soraarnerussutisiaqalerpat, soraarnermi ajunngitsorsiassaqaarsinnaatitaaneq atorunnaassaaq, tamannalu atorfiliup ukiut aalajangersimasut angugaluarpagit aalajangiisuussanngilaq.

Imm. 3-mut tunngasoq

Aamma atorfilik soraarnermini soraarnerussutisiaqalernissamut ukiussani naammatsissimallugit sulisitsisumit soraarnerussutisiaqalerpat soraarnermi ajunngitsorsiassat atorunnaassapput. Atorfililli 50-inik ukioqalereerluni soraarnerussutisarnermut aaqqissuussamut ilaatinneqalerpat, imm. 1-imi soraarnermi ajunngitsorsiassanik pisinnaatitaaneq attatiinnarneqassaaq. Tassunga tunngavilersuutaavoq, atorfiliup ukioqqortusereerluni soraarnerussutisarnermut aaqqissuussamut ilanngunnermigut soraarnerussutisiassanik amerlavallaanngitsunik katersisimanera.

§ 4-mut tunngasoq

Aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 2-mut assinguvoq. Tassani “piviusorsioortuunngitsumik” imaluunniit “naammaginangitsumik” soraarsitsinerit taamalu

atorfiliup taartisiaqarsinnaanera pineqarput. Atorfilik isumaqatigiissuteqarpat assingusumik maleruaqqusalinnik, maleruaqqusat taakku paarlaallugit atorneqassapput, tassa inatsimmi tassani § 24-mi maleruaqqusanit ajornerusumik atorfilik inissinneqanngippat.

Qanoq sivistigisumik sulisimaneq ullormit soraarsitaaffimmit naatsorsorneqartarpoq, tassa § 2, imm. 2-misut 3-misullu ullormit soraarfimmit pinnani. Ukiumut ataatsimut maleruaqqusaqarnermi siunertaavoq, sulisitsisup misiligutaasumik piffissaqartarnermut sanilliullugu piffissami sivisunerusumi atorfilimmik naliliinissaanut periarfissaqartinnissaa, taamaalilluni tamanna siunnersuummi §§ 2-3-mi aalajangersakkanit allaaneruvoq.

Suliffeqarfiup oqartussaaitalluunniit siunertamut naleqquttumik ingerlanneqarnissaa eqqarsaatigalugu, imaluunniit atorfiliup iliuseqarnerata suleqatigiinnissap ingerlaannarnissaa ajornarsitippagu, taava soraarsitsinissaq piviusorsioruussaaq. Soraarsitsinerup qaqugukkut piviusorsioruunngittarnera pillugu annertuumik suliaqartoqartarpoq, tassa naammaginatsumik tunngavilersorneqarsimannngitsutut isigineqartaramik. Suliffeqarfiup siunertamut naleqquttumik ingerlanneqarnissaata eqqarsaatigineqarnerani pineqarput, assersuutigalugu pisariillisaanerit, aaqqissugaanermik allannguinerit aamma akissarsiatigut sipaaruteqarnerit. Atorfilimmut tunngatillugu suliassaasartut nalinginnaasumik makkuukkajupput, suleqatiginiarnerani ajornartorsiuteqartarnek, suliassanut piukkunnaateqannginneq, napparsimasarneq aamma atorfimmik sumiginnaasarneq, tassunga ilanngullugit pingaartumik aanngajaarniutinik atornerluisarneq, suliffimmi nakuusertarneq, iluanaarniutigalugu pinerluttuliortarneq, suliaqarusuttannginneq kiisalu suleqatinut ilumorsaannngitsumik pissuseqartarnek.

Atorfilimmut 30-t sinnerlugit ukioqalereersimasumut taarsiissutissaq qaammatit pingasut tikillugit taamaallaat tunniunneqarsinnaavoq. Tamatumani pingaartinneqarpoq, atorfillit taakkua meeqqanut ineqarnermullu il.il. arlalinnik pisussaaffeqartarnerat, taamalu allamik suliffittaarniarnissamut oqinnerusumik atugassaqartitaallutik immikkut ittumik pisariaqartitsisarnerat pissutigalugu. Allamik suliffittaarniarlutik oqinnerusumik atugaqartitaanissamik pisariaqartitsisartut tassaasarput, sulisut suliffimmi pineqartumi sivisuumik sulisimasut nalinginnaasumillu ukioqqortusereersimasuusartut. Siunnersuummi imm. 2 aamma imm. 3 periarfissiippat qaammatit arfinillit tikillugit taarsiissutisisarnissamut.

§ 5-imut tunngasoaq

Aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 3-mut assinguvoq. Tassani pineqarput sulisitsisup: 1) sulinissaq suli aallartinngitsoq atorfeqarnissamik tunngaveqanngitsumik unitsitsinera, 2) tunngaveqanngitsumik atorfilimmik soraarsitsinera, 3) atorfilimmut tunngatillugu atorfeqarnermik annertuumik pisussaaffimminik sumiginnaanera. Taamatut pisoqartillugu sulisitsisoq atorfilimmut taarsiissuteqassaaq.

Imm. 1-imut tunngasoaq

Sulisitsisup tunngavissaqarluni sulinermik qaqugukkut unitsitsinnaaneranik naliliineq § 4-mi naliliinerit assigivai, tak. § 4-mi immikkoortoq 3-mut nassuiaatit.

Soraarsitsinermi atorfeqarneq soraarsitsinerup tunniunneqarneranit unitsinneqassaaq. Tassa akissarsiassat unitsinneqassapput atorfiliullu suliffik qimassavaa. Illuatungeriinnik tusarniaaneq aamma tunngavilersuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. 8, 13. juni 1994-meersup kap. 5-iani aamma 6-iani (sullissineq pillugu inatsit) maleruaqqusat pisortat suliffeqarfiini sulisunut atuupput, tassa soraarsitsineq aatsaat pisinnaavoq atorfiliup pisoq pillugu oqaaseqarsinnaatitaanini atorlugu oqaaseqareerpat (illuatungeriinnik tusarniaaneq). Pisortat suliffeqarfiutaanni sulisup soraarsinneqarneranut pissutaappata suliassamut piukkunnangissuseqarneq suleqatigiinniarnermilu ajornartorsiuteqarneq imaluunniit pissutsit allat sulisumik isornartorsiuinermik nassataqartut pissutaappata, sivilisunerusumik piffissaqarluni illuatungeriinnik tusarniaanissamut inatsisitigut pituttorsimanngitsumik pisussaaffeqarpoq. Atorfilik tunngaveqanngitsumik soraarsitaaguni taartisiaqarnerup saniatigut piviusorsiuunngitsumik soraarsitaaguni ajunngitsorsiassanik aamma tunineqassaaq, tak. § 3, imm. 3. Soraarnissap tungaanut akissarsiassaasut sinneruttut tamakkerlugit ataatsikkut tunniunneqassapput.

Imm. 2-mut tunngasoq

Taartisiassaq, qaammatini pingasuni akissarsiassat nalingannik nalilik minnerpaatut taartisiassaavoq. Atorfilik annertuumik annaasaqarsimappat, taartisiassat pillugit maleruaqqusat nalinginnaasut malillugit taartisiassaqaarnissaq piunasaqaatigineqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut tunngasoq

Sulisitsisup sumiginnaasarneranut pissutaanerpaasartuq tassaavoq, akissarsiassanik tunniussisannginnera, aammali nakuusertarneq, uumisaarisarneq aamma pinaasersumut tiinganiartarneq annertuumik sumiginnaanerusinnaapput.

§ 6-imut tunngasoq

Aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 4-mut assinguvoq. § 5-imut assigiissuteqarpoq, tassa atorfilimmut tunngatillugu pissutsit pissutigalugit sulisitsisoq taartisiaqarsinnaatitaavoq. Pissutsit taakku tassaapput 1) atorfimmi sulilernissamik ilaginnaaneq, 2) tunngavissaqanngitsumik sulinngitsoorneq aamma suliffimmit tunngavissaqanngitsumik qimagunneq (“qimaaneq”) aamma 3) atorfiliup annertuumik sumiginnaanera pissutigalugu pissutissaqavissumik soraarsitsineq. Sumiginnaasoqarnerani taartisiassat pillugit maleruaqqusat nalinginnaasut atuutissapput, taamaallaallu atorfilik piaaraluni imaluunniit mianersuaalliorluni sumiginnaasimappat taartisiaqartitsisoqarsinnaavoq. Taarsiissuteqarnissamut akisussaanermi pineqarpoq, taarsiissuteqarnissaq pillugu inatsisitigut maleruaqqusat nalinginnaasut malillugit sulisitap annaasaqarneranik naatsorsuisarneq. Suliartunngitsoornermi imaluunniit tunngavissaqanngitsumik suliffimmit qimagunnermi sulisitsisoq qaammatip affaani

anigaasarsiassat nalinginik taarsiiffigineqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq.

Sumiginnaaneq qaqugukkut soraarsitsinissamut pisinnaatitaaffiliisarnersoq nalilersuineramik tunngaveqartarpoq, tamannalu annertuumik eqqartuussivitsigut suliarineqartarpoq. Soraarsitsineq tunngavissaqanngitsutut nalilerneqarpat, taava atorfilik § 4 naapertorlugu taartisiaqarnissamik piunasaqarsinnaavoq, tassa sulisitsisup soraarsitsineq aalajangiussimaannarpagu. Eqqartuussivitsigut suleriaaseqarnermi pingaartinneqartarput, suliassanik suliarinninngitsoortarneq imaluunniit amigartupilussuarmik suliarinnittarneq, naalakkumannngineq, suliaritunngitsoortarneq suliffimmiillu qimaasarneq, suleqatinut ilumooraanngitsumik pissuseqartarneq, nakuusertarneq, aanngajaarniutinik atuisarneq kiisalu sulisitsisoq iluanaarniarfigalugu pinerluttuliortarneq. Taama ittunik iliuuseqarnermi piaartumik soraarsitsineq pisassaaq. Pisartut soraarsitsinissamut tunngaviliisinnaasut amerlanerit katersornissaat ajornarsimavoq. Sulisitsisoq tassaavoq soraarsitsinerup tunngaveqartuuneranik uppernarsaasussaq.

§ 7-imut tunngasooq

Aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 5-imut assinguvoq. Aalajangersakkap naqissuserpaa atorfilik peqqutissaqavilluni napparsimalluni sulinngitsoortoq. Taamaalilluni atorfilik napparsimanermini akissarsiaqarsinnaatitaavoq.

Danskit atorfillit pillugit inatsisaannut sanilliullugu erseqqissarneqarpoq, Naartunermi, erninermi meeravissiarthaarnermilu sulinngiffeqartarneq ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 7. december 2009-meersumi § 7, imm. 3-mi aamma 4-mi (erninermut atatillugu sulinngiffeqartarneq pillugu inatsit) tunngavilersuutitut oqaatigineqartutut siunnersuummi § 7 malillugu napparsimanermi aamma pineqarpoq naartunermik pissuteqartumik sulisinnaannginneq.

Naartunermik pissuteqartumik sulisinnaanngikkaanni tamakkiisumillu anigaasarsiqaqtussaagaanni, makku atuuttariaqarput

- nakorsap naliliinera malillugu naartunerup napparsimanermik nassataqartup, sulinerup ingerlatiinnarneqarneratigut arnap imaluunniit naartugineqartup peqqiilliulerneranik kinguneqarsinnaasoq, imaluunniit
- nakorsap naliliinera malillugu sulineq kinguneqarsinnaasoq, naartugineqartup imaluunniit naartunerup ajoquteqalerneranik imaluunniit pisortat suliffeqarfiini aalajangersakkat pissutaallutik arnap suliarninik ingerlatsisinnaannginneranik, taamalu pisoqartillugu sulisitsisup sulisoq allamik tassunga naleqquttumik suliassanik neqerooruteqarsinnaannginneranik nassataqarpat.

Imm. 1-imut tunngasooq

Sulisartut sulinngikkallarnerminni pisussaaffii pillugit maleruaqqusat nalinginnaasut malillugit atorfiliup sulinnginnissani pillugu sulisitsisuni piaarnerpaamik nalunaarfigisussaavaa.

Atorfiliup napparsimanini pequtissaqavissumik sulinngitsoornertut akueritissaguniuk, napparsimalluni suliar tunnginnissani piaarnerpaamik sulisitsisuminut nalunaarutigissavaa. Atorfiliup napparsimanini nalunaarutiginnikkuniuk, aamma atorfilik tamatuminnga nalunaaruteqarnissamut akornutissaqarsimanngippat, pissutissaqavinngitsumik sulinngitsoornerussaaq. Taama pisoqartillugu sulisitsisoq soraarsitsisinnaavoq imaluunniit qanoq pisoqarnera aallaavigalugu sulisitsisup atorfilik suliffimmit peersissinnaavaa.

Isumaqatigiissuteqanngikkaluaraanniluunniit napparsimaneq ullunik arlalinnik sivisussuseqarpat, sulisitsisup atorfilik piunasaqarfigisinnaavaa napparsimanermit uppersaammik tunniusseqqullugu. Sulisitsisup aalajangersinnaavaa, qaqugukkut napparsimanermik nalunaarut tunniunneqassanersoq.

Taamatut annertuumik mianersuaalliornermit sukannersumik piunasaqaateqartoqartarpoq. Napparsimalluni sulinngitsoorneq, timersornermik ulorianarsinnaasumik, soorlu kigaallassaasarluni pissinnermik aamma immikkut ittumik kigaallassaateqarluni timmioraarnermik (paraglidning) pissuteqartoq annertuumik mianersuaalliornerup kinguneranik nappaatigilerneqartut nalinginnaasumik isigineqarneq ajorpoq. Akerlianik napparsimalluni sulinngitsoorneq, aanngajaarniutinik ingasattajarluni atuereerluni ajutoornermik pissuteqartoq annertuumik mianersuaalliornerup kinguneranik nappaatigilerneqartut nalinginnaasumik isigineqartarpoq. Isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsimmi aalajangersakkat atorfiliup nipangiussinera sumiginnaanerunersoq pillugu naliliinermi atorneqartarput, tassa Kalaallit Nunaanni peqqissutsitigut paasissutissat pillugit immikkut ittumik inatsisitigut malittarisassaqaanngimmat.

Imm. 2-mut tunngasoq

“Ulluni 120-ni maleruaqqusap” piffissami sivisunerusumi napparsimasimanermi § 2 malillugu soraarsitsinissamut kalerriinissaq sivikillisippaa. Maleruaqqusap taamaallaat atuutissaq, atorfiliup sulisitsisullu akornanni isumaqatigiissutigineqarsimappat. Tamanna ataatsimoorussamik isumaqatigiissutini isumaqatigiissutigineqarsinnaanngilaq. Kisianni ataatsimoorussamik isumaqatigiissutini maleruaqqusap atorneqartannginnissaa isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq. Ullut napparsimaffiusut ataqatigiittariaqaanngillat, ulluli 365-it ingerlaneranni pissallutik. Napparsimanerit sulisilluni ajoqusernermik nalunaarutigineqarsimasumik pissuteqartut ullunut 120-nut taakkununnga ilaatinneqaanngillat. Naartunermi, erninermi meeravissartaarnermilu sulinngiffeqartarneq ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 7. december 2009-meersumi § 7, imm. 3-mi aamma 4-mi (erninermut atatillugu sulinngiffeqartarneq pillugu inatsit) oqaatigineqartut tunngavigalugit sulinngitsoornerit ilaatinneqaanngillat.

Soraarsitsineq erniinnartumik pissaaq ulluni 120-ni napparsimareernermi aamma atorfiliiup suli napparsimanerani. Atorfilik pisortat suliffeqarfiini sulisuuppat, sullissineq pillugu inatsimmi kap. 5 aamma 6 naapertorlugit napparsimanerup ulluisa 120-ata naammassereertiarnerni tusarniaasoqassaaq, tassa tamatumunnga attuumatillugu soraarsitsisoqarniassammat.

Imm. 3-mut tunngasoq

Sulisitsisup illuanut tunngasoq imatut paasineqassaaq, atorfilik sulisitsisumini najugaqartoq tassungalu akiliutaasoq akissarsianut ilaasoq. Taamaattoqartillugu aamma sulisitsisup atorfilik angerlarsimaffimmi avataanut inississimangikkuniuk, taava sulisitsisoq pisussaavoq atorfiliiup nerisaqarnissaanik nakorsaatitornissaanik immaqalu nakorsamut atorfilik sinnerlugu saaffiginninnissamut isumaginnissalluni.

Imm. 4-mut tunngasoq

Siunnersuummi § 7, imm. 1 malillugu atorfiliiup napparsimanerminik nalunaaruteqartussaananut aamma napparsimanerminik uppersarsaateqartussaananut sanilliullugu siviuserusumik napparsimaneq imm. 4-mi naleqqussarneqarpoq. Ullut 14-it atorfilik napparsimareersimatillugu nakorsamit uppersarsaat, napparsimanerup qanoq siviutiginnaananik paasissutissartalik allaganngorlugu sulisitsisup piumasqaatigissallugu pisinnaatitaaffigivaa.

Atorfilik taama iliunngippat, sulisitsisup atorfilik soraarsissinnaavaa. Nakorsamit uppersarsaat sulisitsisup akilissavaa. Danskit napparsimanerminni ullormusiat pillugit inatsisaanni § 36 a-mi maleruaqqusanut sanilliullugu napparsimalluni nalunaaruteqarnermit ullut 14-it ingerlaneranni napparsimanermit uppersarsaammik (“napparsimalersinnaanermit uppersarsaat”) sulisitsisoq piumasqaarsinnaanngilaq.

§ 8-mut tunngasoq

Sakkutuujusussaaneq pillugu inatsit, inatsimmik nalunaarut nr. 225, 13. marts 2006-meersoq, Savalimmiuni imaluunniit Kalaallit Nunaanni atuutinngilaq.

Sakkutuujusussaaneq pillugu inatsit malillugu inuk kinaluunniit Danmarkimi innuttaasutut pisinnaatitaasoq pinngitsoorani sakkutuujusussaavoq. Sakkutuujusussaasut ukiumi 18-inik ukioqalerfimminni Danmarkimi najugaqartut imaluunniit najugaqarallartut sakkutuussarsiornermut (Sakkutuut ulluanni) orniguttussaapput.

Sakkutuujusussaaneq pillugu inatsimmi immikkoortinneqarput pinngitsoorani sakkutuujusussaaneq, sakkutuussarsiornermut pinngitsoorani takkuttussaaneq, ajoquteqanngitsutut nalunaarutiginninneq, assigiinngitsunut agguassineq aggeqqusaanerlu.

Sakkutuussarsiornermi sakkutuujusussaasoq naleqquttut isigineqarpat ajoquteqanngitsut nalunaarutigineqassaaq. Ajoquteqanngitsut nalunaarutigineqartut sakkutooqarfinnut annaassiniartartutullu upalungaarsimasunut agguarneqartarput. Agguarneqartut ilaat aggersarneqassapput

Inuit sakkutuussarsiornermi ajoquteqanngitsut nalunaarutigineqareerlutik Kalaallit Nunaannut nuuttut sakkutuunngoriartoqqusaallutik aggersarneqarsinnaapput. Inuit sakkutuujoreerlutik Kalaallit Nunaannut nuuttut sakkutuutut aggersaqqinneqarsinnaapput.

Sakkutooqarfimmi sakkutuussarsiortarfik paasititsivoq, isumannaallisaaneq pillugu politikki maanna atuuttoq naapertorlugu inuit ikittuinnaat ajoquteqanngitsut nalunaarutigineqartartut, soorlu aamma sakkutuutut aggersaaqqittarneq atorunnaarsimasoq.

Taamaammat aalajangersakkap atorneqarpallaarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq. Aalajangersagarli ilanngunneqarpoq, tassa atorfiliup sakkutuunngoriartoqqusaasup soraarsitaanissamut aalajangersakkamit illersugaanera aamma sakkutuunngoriartoqqeqqusaanermini akissarsiaqarsinnaataanera pissutigalugu, kiisalu pinngitsoorani sakkutuujunissaq pillugu inatsisip, inatsimmik nalunaarut nr. 309, 3. marts 2011-meersoq, Kalaallit Nunaanni atuutinnginnera pissutigalugu.

Sakkutuunngoriartoqqusaalluni, tassunga ilanngullugu Upalungaarsimasunut ilanngukkiartoqqusaalluni aamma inuiaqatigiinni sakkogarani ikiuuttussanngortitaalluni (sakkutuujunissamut naaggaartut) aggersarneqarnermi, aggersarneqaqqinnermullu atatillugu soraarsitaannginnissaq anguniarlugu, atorfiliup § 2, imm. 6 naapertorlugu soraarniutiminik kalerriinissamut piffissarititani atorlugu sulisitsisoq nalunaarfigissavaa. Sulisitsisup atorfilik soraarsikkusukkuniuk, taamaallaat aggersarneqarnerup naanerani taama iliorsinnaavoq, aamma § 2-mi killissarititat atuuttut ataqqillugit.

Imm. 1-imi aamma imm. 2-mi aalajangersakkat tassaapput inuit ataasiakkaat sakkutuujusussaanerisa, atorfillit aalajangersimasumik aningaasarsiaqarnerisa tassanngaannaq unitseriasaarneqarnissaannut mianersuunneqarnissaasa sulisitsisullu tamatuminnga iluanaaruteqarniarnerisa eqqarsaatiginerannut ataatsimoortumik nalilersuinermi atorneqartussat.

Sakkutuunngoriartoqqusaalluni aggersarneqartarnermut atatillugu nalilernerqarpoq - soraarnissamut kalerriiffissatut killissaritinneqartut nalinginnaasut eqqaassanngikkaanni - aningaasartuutaasut atorfilimmit pisortanillu isumagineqartassasut. Atorfiliup siullermeerluni sivisunerusumik sakkutuujunerata nalaani aningaasarsiaqarsinnaatitaanera, pingaartumik suliffeqarfinnut mikinerusunut annertuumik eqquisussaavoq.

Atorfilik sakkutuunngoriartoqqeqqusaanermini sulisitsisuminit piffissami sivikitsumi aningaasarsiaqarsinnaatitaavoq. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni aalajangersakkamut

assingusup ilusilersorneqarnerani pingaartinneqarpoq, kingusinnerusukkut sakkutuunngoriartoqqusaalluni aggersarneqaqqinnermi piffissap sivikitsup sakkutuutut atorneqartarnissaa, tamannami sulisitsisumut iluaqutaassammat. Kiisalu suliffeqarfinni mikinerusuni sulisitsisut aningaasarsiatigut artukkeqqinneqannginnissaat pingaartinneqarsimalluni.

Piffissami sivilunerusumi sakkutuujunermi atorfiliup pisariaqartitaminik isertitaqarnissaa pisortat isumagisussaavaat.

Tamanna pillugu isumaqatigiissut naapertorlugu nammineq kajumissutsimik sakkutuujuneq imaluunniit suliffiup avataagut suliassaqaqtitaaneq sakkutuunngoriartoqqeqqusaanerunngilaq, taamaammallu taakkua aalajangersakkami ilaatinneqanngillat.

Imm. 3-mi taamaallaat pineqarput sakkutuunngoriartoqqeqqusaallutik aggersarneqartut. Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni aalajangersakkamut assingusumut tunngavilersuutaavoq, atorfiliup sakkutuujunermigut inuiaqatigiinnut pisussaaffimminik naammassinnissimasup atorfigisimasaminut utersinnaatitaanera aamma tassani piffissami sivikinnerusumi sakkutuunngoriartoqqusaalluni aggersaqqinneqarnissaa eqqarsaatigineqarpoq.

Aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 6-imut assinguvoq.

§ 9-mut tunngasoq

Atorfiliup toqukkut qimaguttup qaninnerpaatut ilaqtai "soraarnerussutisianik" taaneqartartunik aalajangersakkap, danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 8-mut assingusup, pisinnaatippai (soraarnerussutisiat taakku sulisup utoqqalisup sulinermini katersugaanut paarlaanneqassanngillat). Soraarnerussutisiat toqusup pigisaanut ilaatinneqanngillat. Soraarsitaanerup nalaani soraarnerussutisiaqarsinnaatitaaneq aamma atuuppoq. Aamma soraarnerussutisiat suiaaqatigiillutik aappariittut nalunaarsorsimasunut atuupput, aappariittut nalunaarsorsimaneq pillugu inatsit kunngip peqqussutaa nr. 575, 15. maj 2009-meersoq aqqutigalugu inatsit atuutsinneqalerpoq. Averusersimasut aamma soraarnerussutisianik pisinnaatitaapput, tassa atorfiliup pilersuisussaataaneq suli pigippagu. Kisianni katinneqarani aappaasoq soraarnerussutisiassanik piumasaqarsinnaatitaanngilaq.

Katissimasamik aappaqannginnermi meeqqat taamaallaat soraarnerussutisianik pisinnaatitaapput. Soraarnerussutisianik pisinnaatitaaneq meeqqanut katissimalluni katissimananilu meerarineqartunut atuuppoq, tassa atorfiliup pilersussallugit pisussaaffeqarfiinut, tassunga ilanngullugu meeqqanut akiliutinik akilersuiffigisaanut.

§ 10-mut tunngasoq

Aalajangersagaq malillugu, atorfilik atorfimminut atatillugu angalanermini aningaasartuutigisaminik matussusiissutsinnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq. Sulisitsisup

pisussaaffigivaa siumoortitsissalluni, taamalu atorfiliup aningaasaliissuteqarnissaanut piunasaqaateqarsinnaanani. Akigititat Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu atorfilinnut atuuttut nalinginnaasumik atorneqartarput, aalajangersagarli aamma periarfissiivoq akiligassat naapertorlugit atorfiliup angalanissaanik isumaqatigiissuteqarsinnaanermik.

Immikkoortoq 2-mi pineqarput, atorfiliup aningaasarsiaminik imaluunniit iluanaarutigisaminik angalanermut aningaasartuutunik matussusiinissamik isumaqatigiissuteqarsimanera, angalanissamulli aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartut atorfiliup aningaasarsiaasa sinnerinik imaluunniit aningaasartuutit akilerneqarfissaanni tunisaqarnermigut isertitaanik matussuserneqarsinnaanngitsut pineqarlutik.

Aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 9, imm. 1-imut assinguvoq.

§ 11-mut tunngasoq

Aalajangersakkap aalajangerpaa, sulisitsisoq tunisaqarnermi akissarsiaqarpallaartitsinermi taamaallaat uterteqqusisinnaasoq, atorfiliup aningaasarsiaanik imaluunniit kingusinnerusukkut tunisaqarnermi isertitarisaanik ilanngaassinermigut. Feeriaqaatisiassat ilanngaaserneqarsinnaanngillat, soorlu aamma akiligassanut uppersaammik akiitsunulluunniit allanut uppersaammik pilersitsinikkut tunniunneqarpallaarsimasut uterteqquneqarsinnaanngitsut.

Imm. 2 malillugu taarsiissutissat naatsorsorneqassapput sulinngiffimmi isertitarisinnaasaraluit erseqqissumik nalilersorneqarnerisigut. Qanoq naatsorsorneqassanersut ataasiakkaat atorfinitinneqarnerminnut atatillugu isumaqatigiissutaanni nassuiaatitaqarsinnaapput. Aalajangersagaq atorfilinnut tunisatit tunngavigalugit akissarsialinnut taamaallaat atuuppoq, sulinngiffiullu nalaani atorfilinnut allanut allanngorartumik akilersuutitut atorneqarsinnaanani.

Aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 9, imm. 2-mut aamma 3-mut assinguvoq.

§ 12-imut tunngasoq

Aalajangersagaq malillugu atorfilik suliaminut atatillugu kattuffiliorsinnaatitaavoq. Tamanna pitsaasumik kiffaanngissuseqarluni peqatigiiffeqarsinnaanermik takutitsisusoq Tunngaviummik inatsisit § 78-iannit tunngaveqarpoq. Aalajangersakkat tassunga assingusut Europamiut Inuit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaanni (Den Europæiske Menneskerettighedskonvention), imm. 11, kiisalu Nunat tamat Sulineq Suliffeqarfeqarnerlu pillugit isumaqatigiissutaanni (Den Internationale Arbejdsorganisations konventioner)

takuneqarsinnaapput. Aamma aalajangersagaq malillugu, atorfiliup suliaminut atatillugu kattuffiliorniarnera sulisitsisup itigartissinnaanngilaa, kiisalu atorfiliup suleqamminik kattuffilioqqusilluni kaammattuina inerteqqutigisinnaanagu. Aalajangersakkap aamma aalajangerpaa, atorfiliup kattuffini aqputigalugu akissarsiatigut atorfeqarnermilu pissutsit pillugit isumaqatiginninniarsinnaatitaanera. Aalajangersakkami pingaarnerit danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 10-mut assingupput.

Imm. 1-imut tunngasoq

Kattuffiliorsinnaatitaanermi aamma sulisut peqatigiiffii ilaatinneqarput.

Pitsaanngitsumik kiffaanngissuseqarluni peqatigiiffeqarnermik taaneqartartoq – tassa kattuffimmut aalajangersimasumut ilaasortaasussaataanninneq pillugu apeqqut aalajangersakkap iluarsinngilaa. Aalajangersagaq malillugu sulisut ilaannaasa isumaqatigiissuteqarsinnaanerat inerteqqutaanngilaq. Oqaaseq sulisut ilaannaasa isumaqatigiissuteqarsinnaanerat nalinginnaasumik atorneqartarpoq, sulisut peqatigiiffimmut aalajangersimasumut ilaasortaasut kisiisa sulisitsisumit isumaqatigiissuteqarfigineqassasut imaluunniit isumaqatigiissuteqarfigerusunneqartut pillugit isumaqatigiissuteqarnermi.

Europamiut Inuit pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussivianni ulloq 11. januar 2006 eqqartuussinermi (Sørensen Rasmussenilu Danmarkimut unnerluussimmata) aalajangerneqarpoq, isumaqatigiissutit taama ittut Europamiut Inuit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaanni imm. 11-mut (katersuunnissamut peqatigiiffeqarnissamullu kiffaanngissuseqarneq) naapertuutinngitsut.

Kunngip peqqussutaa nr. 814, 18. september 2011-meersoq aqputigalugu Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissut aamma danskit atortuulersitsinermik inatsisaat Kalaallit Nunaanni atuutsinneqalerput.

Suliffinni peqatigiiffeqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsit, inatsimmik nalunaarut nr. 424, 8. maj 2006-imeersoq aqputigalugu eqqartuussut danskit inatsisaannut ilanngunneqarpoq. Inatsit Kalaallit Nunaannut atuuttussanngortinneqanngilaq, taamaammallu Kalaallit Nunaanni inatsisitigut pissutsit aallaavigisariaqarpaat eqqartuussut pineqartoq aamma eqqartuussinermi periutsit eqqartuussummi tunngavigineqartut.

Atorfiliup akissarsiamigut sulinerminilu atugarisani pillugit paasissutissanik kattuffimminnut ingerlatitseqqissinnaatitaanera isumaqatigiissuteqarnikkut killilerneqarsinnaanngilaq.

Imm. 2-mut tunngasoq

Aalajangersagaq malillugu, atorfillit ataasiakkaat kattuffitsik avaqqullugu sulisitsisumik isumaqatiginninniarnissamik piumasaqarsinnaatitaanngillat, aamma sulisitsisoq taamaaliornissamut pisussaaffeqanngilaq. Atorfilik naammaginngisaqaruni kattuffimminut

isumaqatiginninniuteqqulluni qinnuiginnittariaqarpoq, imaluunniit suliffimminit soraartariaqarpoq. Marloqiusamik isumaqatiginninniarnissamut aalajangersagaq pisinnaatitsinngilaq. Kattuffik isumaqatiginninniarsinnaatitaasoq Kalaallit Nunaannut attuumassuteqassaaq. Tassaasinnaavoq immikkut nunatsinni kattuffiusoq, danskit kattuffiani immikkoortortaq namminersortoq imaluunniit danskit kattuffiata ataani klubbi nammineq maleruaqqusalik aamma sinniisussaminik nammineq toqqaasinnaatitaasoq. Atorfillit pillugit inatsisini aalajangersakkat assingalugit kattuffiup isumaqatiginninniarsinnaatitaasup Kalaallit Nunaanni najugaqarnissaa piunasaqaataannngilaq.

Sulisitsisup kattuffimmik isumaqatiginninniarnissamik ilaginnaanera, atorfinni pissutsinut tunngatillugu pisussaaffimmik sumiginnaaneruvoq. Aalajangersagaq malillugu, sulisartut kattuffiisa marluusut atorfilik ataaseq marluullutik isumaqatiginninniussinnaanngilaat (marloqiusamik isumaqatigiissuteqarnerit). Aamma atugassarititaasut isumaqatigiissutitugit isumagineqareersut pillugit isumaqatiginninniarnissamik piunasaqartoqarsinnaanngilaq.

Imm. 3-mut tunngasoq

Ataatsimoorussatut inatsisitugit maleruaqqusat naapertorlugit, pingaarnertut isumaqatigiissutini aalajangersimasuuvoq imaluunniit ileqquuvoq illuatungeriinnit isumaqatiginninniarnermi angusat atsiorneqartarnerat, taamaammallu tamanna atorfillit pillugit inatsimmi aamma takuneqarsinnaasariaqarpoq, illuatungeriit namminneq aalajangissavaat kia isumaqatiginninniarnermi angusat allattussanera, allattuisussalli sulisitsisuunissaa ilimanarpoq. Danskit atorfillit pillugit inatsisaata § 10, imm. 3-ani aalajangersagaavoq, sulisitsisup isumaqatiginninniarnierit allattussagai. Aalajangersagaq maanna atorunnaareerpoq.

Imm. 4-mut tunngasoq

Sulinermut atatillugu isumaqatiginninniarneq ajutoorpat imaluunniit isumaqatigiissinnaanngikkaanni aamma isumaqatigiissitsiniartoqarani isumaqatigiissutit pingaarnierit isumaqatigiissutinut naleqqutinngippata, illuatungeriit avataanit isumaqatigiissitsiniartartumik atuinatik, aallaqqaammut isumaqatigiinniaqqaarnissaat naleqquttuussaaq.

§ 13 - 16-inut tunngasut

Aalajangersakkat § 12-imut atatillugu isigineqassapput. Isumaqatigiissutini pingaarnerni isumaqatigiissitsiniartartumik toqqaanissaq pillugu aamma isumaqatigiissitsiniarnep qanoq ingerlanneqarnissaa pillugu maleruaqqusaqarpoq. Isumaqatigiissutini pingaarnerni tunngaviit assigalugit siunnersuutigineqarpoq, illuatungeriit namminneq siullertut isumaqatigiissitsiniartartumik toqqaassasut. Isumaqatigiissinnaanngippata, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik isumaqatigiissitsiniartussamik toqqaassaaq. Illuatungeriit namminneq toqqagaata isumaqatigiissitsiniartartup akissarsiassai, saqitsaattoqartillugu

aalajangiisartuutitanut akissaasersuisarneq assigalugu aalajangersarneqassapput, tassa illuatungeriit tamarmik immikkut aningaasartuutitik isumagissavaat, taamalu § 16, imm. 2-mi takuneqarsinnaasutut ataatsimut aningaasartuutit illuatungeriinnit avinneqassallutik.

Taamaattumik § 13 – 16 taamaallaat atorineqassapput, suliarineqartumi pingaarnertut isumaqatigiittoqanngippat, aamma pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiinnginneq pillugu maleruaqqusanut taakkununga assigukannerpata, saqitsaattoqartillugu aalajangiisartuutitat periarfissaannginnerat eqqaassanngikkaanni. Isumaqatigiissitsiniartartup aaqqiissutissaq illuatungeriinnut naammaginarloq nassaariniarsinnaavaa, aalajangiisinnaanngilarli.

§ 17-imut tunngasoq

Aalajangersakkap danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 15-imut assingusup imarai, suliffiup avataani atorfiliup akissarsiaqarluni akissarsiaqaranilu sulisarneranut tunngasut. Atorfiliup tamakkiisumik sulisinaanerata iluaqutigisarnissaa sulisitsisup soqutigisaraa, atorfiliulli suliani imaluunniit sulisitsisup soqutigisai ajoqusinngikkaluarlugit sulinngiffeqarnini nammineq atorsinnaasariaqarpaa. Aalajangersagaq eqqartuussisutigoortumik nalinginnaasumik aalajangersagaavoq, atorfillit ataasiakkaat suliassat aamma sunngiffimmini sammisaasa annertussusaat apeqqutaallutik akissarsiaqarlutik akissarsiaqaratilluunniit qanoq suliffimmi avataatigut suliaqarsinnaatiginnerat. Sulisitsisoq akuersiteqqaanngikkaluarlugi atorfiliup akissarsiaqarluni allamik suliaqarsinnaanerata imaluunniit akissarsiaqarani suliakkinneqarsinnaanerata killilersorneqarneri taamaalillutik inerteqqaanngillat, tassa atorfilik sunngiffimmini sammisassaqarsinnaatitaaneramik arsaarneqartinnagu. Atorfiliup suliffimmi avataatigut suliaqarsinnaanerata killilerneqarnissaa atorfinitsinneqarnermi isumaqatigiisummi allatigut aalajangersarneqarsinnaavoq.

Atorfimmi sumik suliaqarnerup imaluunniit suliffiup suunerata nassataanik, atorfilik akissarsiaqarluni akissarsiaqaraniluunniit suliassanik sorlernik suliaqarsinnaanermigut killilersorneqarsinnaanini naammagisinnaasariaqarpaa. Atorfillit pisortatut suliaqartut atorfilinnut pisortatut suliaqanngitsunut sanilliullutik annerusumik killilersorneqarsinnaaneq naammagisinnaasariaqarpaat. Aalajangersakkami immikkoortup kingulliup tjenestemandit pillugit inatsisip § 18-iata immikkoortuani kingullermi oqaasertat assigivai.

Sulisitsisup timersornermut peqataanissaq inerteqqutigisinnaanngilaa, ajoquseratarnissamik nassataqarsinnaagaluarpalluunniit, kisianni sulinngippallaarneq pissutigalugu suliffimmut ajoqutaassappat inerteqqutigisinnaavaa.

Atorfilik suliffimmut unammillertumi suliaqassanngilaq. Tamanna § 4-mi kinguneqartitsereerpoq, tassa suleqatinut ilumorsaanngitsumik pissuseqarneq atorfilimmik soraarsitsinissamat imaluunniit suliffimmit qimagutsitsinissamat piviusorsioortumik tunngaviusinnaammat.

Atorfiliup toqqakkatut inuiaqatigiinni suliassaqartitaasinnaanera aalajangersakkamit akornuserneqanngilaq.

§ 18-imut tunngasoq

Atorfiliup soraartussanngornerani, atorfiliup sulinerata iluaqutiginissaa sulisitsisup tamatigut soqutigiinnartanngilaa. Taamaammata atorfilik sulinnginnermini pisussaaffimmik sumiginnaanngikkaluarluni, sulinermi nalaani nutaamik suliffissarsiorsinnaatitaavoq. Atorfilinnut atorfinitsinneqarallarsimasunut imaluunniit piffissami killilimmi atorfinitsinneqarsimasunut aalajangersagaq assigiimmik atorineqassaaq, tassa taakkua nutaamik suliffittaarnissamut soqutigisaat assigiimmata. Atorfiliup sulisitsisullu soraarnissamut piffissaq isumaqatigiissutigereersimassavaat.

Atorfillit arlallit illoqarfimmi allami nunaqarfimmiluunniit imaluunniit Kalaallit Nunaata avataani nutaamik suliffissarsiornissaat pissusissamisussaaq, taamaattumik kissaatiginarpoq, Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut uterlugulu timmisartornissap sivosqataanik aningaasarsiaqarluni sulinngiffeqarnissap killilerneqarnissaa. Atorfilik sivisunerusumik sulinngiffeqarnissamik pisariaqartitsiguni, feeriatariaqassaaq, qaangiuttoornermut taarsiullugu sulinngiffeqartariaqassaaq imaluunniit akissarsiaqarani sulinngikkallartariaqassaaq. Piffissamik killiliineq eqqaassanngikkaanni, aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 16-imut assinguvoq.

§ 19-imut tunngasoq

Aalajangersakkami pineqarpoq, sulisimanerup sivisussusaa, sumik suliaqarsimaneq kiisalu qanoq akissarsiaqarsimaneq pillugit uppersaammik atorfiliup pisinnaatitaaffeqarnera. Sulisimanermik uppersaata taama ittoq atorfiliup atorfinitsinneqarnermini aamma soraarnermini piunasaqarneratigut tunniunneqassaaq. Akerlianik pissutsit allat aalajangersakkami taaneqanngitsut pillugit oqaaseqaammik atorfilik piunasaqarsinnaanngilaq, imaluunniit piunasaqarnissaanik kajumissaarneqarsinnaanngilaq, aamma taamatut atorfiliup kissateqarnerata naammassineqarsinnaanera sulisitsisup aalajangigassarivaa.

Danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 17-imi aalajangersagaq, 2008-mi atorunnaartoq, assigalugu sulisitsisoq sulisimanermik uppersaammik tunniusserusunngitsoq akiligassinneqarluni pillaatissinneqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinni misilittakkat tunngavigalugit, pineqaatissiisinaaneq siunnersuummi uani ilanngunneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Sulisimanermik uppersaamma paasisutissat ilumuunngippata, pisut aallaavigalugit sulisitsisoq taarsiisussanngortinneqarsinnaavoq.

Aammattaq § 2, imm. 7 naapertorlugu, soraarnerup allakkatigut tunngavilersorneqarnissaa piunasaqaatigissallugu atorfilik pisinnaatitaavoq.

§ 20-mut tunngasoq

Aalajangersakkap imaasa danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 17 a, imm. 1-p imai assigai. Atatitsiinnarnermi aggornisiassanik pisarnissamik isumaqatigiissuteqarneq pineqanngilaq, atorfiliulli atorfinitsinneqarnermini isumaqatigiissuteqarneratigut imaluunniit ileqqusoq malillugu atorfiliup suliamik naammassisaqarsimanera imaluunniit suliffeqarfiup sinneqartoorsimanera aallaavigalugu aningaasarsiat qaavisigut aggornisiassaqaartitaaneratigut, ukiup katersuiffiusup imaluunniit ukiup naatsorsuuteqarfiusup atorfiliup suliffeqarfimmi

pineqartumi atorfeqarfigisaani aggornisiassat ilaasa amerlaqqataannik atorfilik aggornisiaqarsinnaatitaavoq. Pisinnaatitaanermut apeqqutaanngilaq, kiarliup atorfeqarnermik unitsitsinera, suliffimmit qimagutsitsinermi aalajangersagaq aamma atuuppoq. Atorfiliup soraarnerminut atatillugu aggornisiassami tunniunneqarnissaat piumasaaqatigisinnaanngilaa, nalinginnaasumilli ulloq tunniussiffiusartoq utaqqisariaqarlugu. Tunniussinermut apeqqutaatinneqarsinnaanngilaq, atorfiliup piffissami aalajangersimasumi sulisimanagera, soorlu ukiup naatsorsuuteqarfiusup naanerani.

Aalajangersagaq aamma atuutsinneqassaaq, isumaqatigiissutaasimasutut piginneqataassutinik tigusigallarnermi aamma piginneqataassutinik pisinnaatitaanermi, imaluunniit atorfiliup soraannginnermini katersussallugit pisinnaatitaaffeqarnerani.

Atorfinitsinneqarnermi pisinnaatitaanermik imaluunniit piginneqataassutinik pisinnaatitaanermik il.il. atuineq pillugu Inatsimmi pineqartut pisinnaatitaaneq aamma piginneqataassutinik pisinnaatitaaneq § 17 a, imm. 1-imi pineqanngitsut, danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 17 a, imm. 2-p aalajangersarparaa. Inatsit nr. 309, 5. maj 2004-meersoq pineqartoq Kalaallit Nunaannut atuutsinneqanngilaq kunngillu peqqussutaatigut atuutsinneqalersinnaanani. Kalaallit Nunaanni inatsisitigut pissutsit inatsisip atuutilinginnerani inatsisitigut ingerlatseriaatsimut attuumatinneqassagunarpur.

§ 21-mut tunngasoq

Aalajangersakkami pineqarput, unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkat, taakkulu danskit atorfillit pillugit inatsisaata § 18-iannit aallaaveqarput. Unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkat maannamut inatsisitigut iluarsineqarsimanngillat, danskilli atorfillit pillugit inatsisaanni maleruaqqusat ilaatigut atorneqartarsimallutik. Kalaallit Nunaanni suliaqarfiit arlallit suliffiit ikittuinnaaneranit killilimmillu unammilleqatigiittoqarneranit sunnerneqartarput. Taamaattumik unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkat sukangasuut atorfiliup inuussutissarsiummi iluani nutaamik suliffissarsiornissaanut akornusiisinnaapput imaluunniit annertuumik killiliisinnaapput. Ilutigalugu sulisut unammillertimi ajornanngitsuaqqamik sulilersinnaanerat pissutigalugu, suliffeqarfiup aningaasaqarnermigut ajutuunnginnissaanut aalajangersakkat illersussavaat. Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma atuisartunut pisisartunullu maalaaruteqartarfittut ataatsimiititaliat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 10, 13. november 1986-imeersumi § 14, imm. 2-mi, sulinerup imaluunniit suleqatigiinnerup unitsinneqareernerani inuussutissarsiornermi isertugaatit ingerlateqqinneqarnissaannut imaluunniit atorneqarnissaannut ukiuni pingasuni inerteqqutaanissaannik imalimmut aalajangersagaq attuumatinneqassaaq.

Imm. 1-imut tunngasoq

Aalajangersagaq sulisunut immikkut ittumik tatigisaasuinnarnut attuumatinneqarpoq. Sulisoq immikkut ittumik tatigisaasoq tassaavoq, suliffimmi unammillertigisami atorfininnermigut siusinnerusukkut sulisitsisorisimasaminut suliaqarnermigut annertuumik unammillersinnaasoq. Unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkat taamaallaat atuutsinneqassapput, atorfilik nammineq soraarpat imaluunniit atorfiliup pissusilersorneranik pissuteqartumik soraarsitsisoqarpat. Pissutissaqavissumik suliffimmit qimagutsitsineq pillugu aalajangersagaq tamatigut atuutsinneqarsinnaavoq. Unammilleqatigiinnerli pillugu aalajangersakkat atuutsinneqarsinnaanngillat, suliffeqarfimmi pissutsit, soorlu suliassaaleqineq imaluunniit aningaasarliorneq pissutigalugit soraarsitsisoqarpat.

Pinngitsoorani pisussaaffeqarnek atorfinitsinneqarnermi isumaqatigiissummi takuneqarsinnaassaaq imaluunniit immikkut isumaqatigiissutigineqassaaq. Unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersagaq taamaallaat atuutsinneqarsinnaavoq, soraarnermit ukioq ataaseq angullugu aamma atorfilimmut taartisiassanik akiliinermi. Taamaattumik unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersagaq siviunerusumik atuuttusaaq ukiumi ataasiinnarmi atuutsinneqarsinnaavoq. Pinngitsooranili pisussaaffeqarnerup atorsinnaatitaaneranut eqqartuussivitsigoortumik isumaqatigiissutinut maleruaqqusat apeqqutaapput.

Ullormi soraarfimmi taartisiassaq minnerpaamik qaammammusiata pingasorarterutigissavaat, tassa ullormi soraarfissatut piffissaliunneqarsimasup naanerani atorfilik soraarsitaasimagaluarpalluunniit. Soraarnermi aningaasarsiassanut tunngassuteqartunut tunngatillugu § 3, imm. 1-imut nassuiaatit innersuussutigineqarput. Danmarkimi pisarnermut sanilliullugu, illuatungeriit namminneq isumaqatigiissutigisinnaavaat, akissarsiassap soraarnermi ataatsikkut naafferartumilluunniit tunniunneqarnissaa.

Atorfilik unammilleqatigiinneq pillugu maleruaqqusanik akuerisaasunik unioqqutitsiguni sulisitsisumut tunniunneqartussanik akiliisinneqarsinnaavoq (isumaqatigiissutinik unioqqutitsinermi pillaatitut akiliut). Isumaqatigiissuteqarnek pillugu inatsimmi § 36 tunngavigalugu unioqqutitsinermi pillaatitut akiliut tunngavissaqanngitsoq appartinneqarsinnaavoq. § 36-mi maleruaqqusat naapertorlugit unammilleqatigiinneq sullitallu pillugit aalajangersakkat tunngavigalugit ingasattajaartumik isumaqatigiissuteqarnissaaq inerteqqutaavoq.

Sulisitsisoq atorfilimmik soraarsitsisinnaatitaappat – tassa atorfeqarnerup annertuumik sumiginnarneqarnerani – taava atorfilik unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkamut suli pituttorsimassaaq, taarsiiffigitinnissamulli pisinnaatitaanani. Tamatumuuna pingaartinneqarpoq, atorfiliup atorfeqarnerminik annertuumik sumiginnaanermigut taarsiiffigitinnissamut piunasaqarsinnaatitaannginnissaa.

Imm. 2-mut tunngasoq

Sulisitsisup kisimi unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkat malillugit isumaqatigiissutit atorunnaarsissinnaavai. Atorunnaarsitsineq aamma atorfiluup soraareernerani pisinnaavoq, kisianni akissarsiasanik tunniunneqareersunik uterteqqusinissamik piumasaqaatitaqanngitsumik. Danskite atorfillit pillugit inatsisaanni § 18, imm. 3 malillugu pisarnertut, atorfilik nutaamik suliffittaarpat sulisitsisumut tuttussamik ilanngaassisoqarsinnaanngilaq.

Imm. 3-mut tunngasoq

Assersuutigalugu taartaasartunut tunngatillugu sivikitsuinnarmik atorfinitsitsinermut atatillugu unammilleqatigiinnermut piumasaqaateqarpat, suliffeqarfinni nikerarsinnaaneq pisariaqanngitsumik killilersorneqassaaq, aamma sulisitsisup unammillersinnaassusaanut ajoqusiisinnaaneq killeqartutut isigineqartariaqarpoq. Taamaattumik aamma qaammatit pingasut arfinillillu akornanni atorfinitsitsinermi aalajangersagaq qaammatini arfinilinni atuutsinneqarpoq.

Imm. 4-mut tunngasoq

Maleruaqqusap suliffeqarfinni illuatungeriit periarfissippai, unammilleqatigiinneq pillugu piumasaqaatinut maleruaqqusassanik isumaqatiginninniarnissaanut, aamma taakkua atorfillit inatsisitigut ajornerusumik inissikkaluarpatigilluunniit, tak. § 24. Taamaalilluni suliaqarfinni ataasiakkaani pissutsit immikkut ittut eqqarsaatigineqarnissaat periarfissinneqarpoq. Isumaqatigiissutitigut maleruaqqusat taama ittut isumaqatigiissuteqartarnek pillugu inatsisip §§ 36-ani aamma 38-ani ilaatinneqarput.

§ 22-mut tunngasoq

Aalajangersakkami pineqarput sullitat pillugit aalajangersakkat. Sullitat pillugit aalajangersakkat nalinginnaasumik unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkatut annertutiginnigillat, taakkuli sulisitsisumut pingaaruteqarnerusinnaapput, tassa sullitanut attaveqarnek inummut annertuumik attuumassuteqarmat, taamaattumik atorfilittut atorfeqarsimasup sulitsisorisimasani sullitaanik arsaarpagu, sulisitsisoq annertuumik ajoquserneqassaaq. § 21 assigalugu illuatungeriinnik eqqarsaatiginninnerup nalilersorneqarnissaanik ersersitsineruvoq. § 21 assigalugu maleruaqqusaq sananeqarpoq, aamma danskite atorfillit pillugit inatsisaanni § 18 a-mut sanilliullugu paasuminarsagaavoq.

Imm. 1-imut tunngasoq

Atorfiluup nammineq suliffeqarfiutissaminik aallartitsinerani, toqqaannartumik sullitamik inuussutissarsiuutitigut attaveqarnek pisinnaavoq. Atorfilik suliffeqarfimmi sullitamik inuussutissarsiuutitigut attaveqartumi atorfinitsinneqarpat, toqqaannanngitsumik inuussutissarsiuutitigut attaveqarnek pisinnaavoq. Atorfiluup nammineq sullitaanut tunngatillugu sullitat pillugit aalajangersakkat taamaallaat atuutsinneqarsinnaapput, tassa suliffeqarfiup sullitaanut tamarmiusunut tunngatillugu atuutsinneqarsinnaanngillat, aamma sullitaaq nammineq saaffiginnippat aalajangersakkat atuutsinneqarsinnaanngillat.

Nunami inuussutissarsiutitigut pissutsit tunngavigalugit sullitanut tunngatillugu aalajangersakkat ukiumi ataatsimi sivisussuseqartassasut siunnersuutigineqarpoq. Danmarkimi sullitanut tunngatillugu aalajangersakkat qaammatini 18-ini atuutsinneqartarput. Apeqqutaanngilaq illuatungeriinni sorleq aalajangersakkanik unitsitsinersoq.

Imm. 2-mut tunngasoq

Ullormi soraarfimmi taartisiassaq minnerpaamik qaammammusiata pingasorarterutigissavaat, tassa ullormi soraarfissatut piffissaliunneqarsimasup naanerani atorfilik soraarsitaasimagaluarpalluunniit. Soraarnermi aningaasarsiassanut tunngassuteqartunut tunngatillugu § 3, imm. 1-imut nassuiaatit innersuussutigineqarput. Danmarkimi pisarnermut sanilliullugu, illuatungeriit namminneq isumaqatigiissutigisinnaavaat, akissarsiassap soraarnermi ataatsikkut naafferartumilluunniit tunniunneqarnissaa.

Atorfilik unammilleqatigiinnermut atatillugu aamma sullitanut atatillugu piunnaasaqateqarsinnaavoq, atorfililli unammilleqatigiinnermut tunngassuteqartuni akissarsiaqartinneqarpat, sullitanut tunngatillugu akissarsiaqartinneqarsinnaanngilaq. Pinngitsooranili pisussaaffeqarnerup atorsinnaatitaaneranut eqqartuussivitsigoortumik isumaqatigiissutinut maleruaqqusat apeqqutaapput. Unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkanik unioqqutitsinermi pisarneq assigalugu, sullitat pillugit aalajangersakkanik unioqqutitsineq isumaqatigiissutinik unioqqutitsinermik pillaatissiisoqarsinnaavoq.

Sulisitsisoq atorfilimmik soraarsitsisinnaatitaappat – tassa atorfeqarnerup annertuumik sumiginnarneqarnerani – taava atorfilik unammilleqatigiinneq pillugu aalajangersakkamut suli pituttorsimassaaq, taarsiiffigitinnissamulli pisinnaatitaanani. Tamatumuuna pingaartinneqarpoq, atorfiliup atorfeqarnerminik annertuumik sumiginnaanermigut taarsiiffigitinnissamut piunnaasaqarsinnaatitaannginnissaa.

Imm. 3-mut tunngasoq

Sulisitsisup kisimi isumaqatigiissutit atorunnaarsissinnaavai. Atorunnaarsitsineq aamma atorfiliup soraareernerani pisinnaavoq, kisianni akissarsiassanik tunniunneqareersunik uterteqqusinissamik piunnaasaqatitaqanngitsumik. Aammattaaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 18, imm. 3 malillugu pisarnertut, atorfilik nutaamik suliffittaarpasut sulisitsisumut tuttussamik ilanngaassisoqarsinnaanngilaq.

Imm. 4-mut tunngasoq

Assersuutigalugu taartaasartunut tunngatillugu sivikitsuinnarmik atorfinitsitsinermit atatillugu sullitanut piunnaasaqateqarpat, suliffeqarfinni nikerarsinnaaneq pisariaqanngitsumik killilersorneqassaaq, aamma sulisitsisup sullitaanut ajoqusiisinaanera killeqartutut isigineqartariaqarpoq. Taamaattumik aamma qaammatit pingasut arfinillilu akornanni atorfinitsitsinermit aalajangersagaq qaammatini arfinilinni atuutsinneqarpoq.

Imm. 5-imut tunngasoq

Maleruaqqusap suliffeqarfinni illuatungeriit periarfissippai, sullitat pillugit piumasaqaatinut maleruaqqusassanik isumaqatiginninniarnissaannut, aamma taakkua atorfillit inatsisitigut ajornerusumik inissikkaluarpatigilluunniit, tak. § 24. Taamaalilluni suliaqarfinni ataasiakkaani pissutsit immikkut ittut eqqarsaatigineqarnissaat periarfissinneqarpoq.

§ 23-mut tunngasoq

Aalajangersakkami pineqarput, suliffeqarfinni sulisussarsiornermik ikiuuttartuni siunnersortinilu sulisut akunnermiliuttoralugit atorfilinnik sulisussarsiortarneq. Unioqqutitsineq akiliisitsinermik pineqaatissiissutaasoq sulisussarsiorluni ussasaarisumut tutsinneqassaaq. Pisut aallaavigalugit aamma taarsiissuteqarnissamut akisussaatisisoqarsinnaavoq, tassa Tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 17, 19. november 2007-meersoq naapertorlugu.

§ 24-mut tunngasoq

Imm. 1-imut tunngasoq

Aalajangersakkap aalajangerpaa, inatsit illersuutaasoq atorunnaarsinneqarsinnaanngitsoq. Inatsimmi peqqussutaasut avaqqullugit sulisitsisup atorfilik pitsaanerusunik atugassaqaartissinnaavaa imaluunniit pitsaanerusunik atugassaqaarnissaa akuerisinnaavaa, assersuutigalugu soraarsitsinissamut kalerriiffissaq sivitsorsinnaavaa. Inatsimmut naleqqiullugu ajornerusunik sulisitsisoq atugassarititanik aalajangiippat, aalajangiussai atornerqarsinnaanngillat atorfilimmullu atuutsinneqarsinnaanatik. Tamanna atuuppoq, kisimiilluni isumaqatigiissuteqarnikkut aamma ataatsimoorussamik isumaqatigiissuteqarnikkut atugassarititaasunik aalajangersaanermi. Atorfinitinneqarnermi isumaqatigiissut imaluunniit sulinermut atatillugu isumaqatigiissut tamarmiusoq tunuartinneqassanngilaq, taamaallaat atorfillit pillugit inatsimmut akerliusut tunuartinneqassapput. Taamaattumik atugassarititaasunut tunuartinneqartunut paarlaallugit atorfillit pillugit inatsimmi aalajangersakkat atuutsinneqassapput. Ataatsimoorussamilli isumaqatigiissutit tunngavigalugit, unammilleqatigiinneq pillugu piumasaqaatit aamma sullitat pillugit piumasaqaatit isumaqatigiissuteqarfigineqarsinnaapput, tassa atorfillit pillugit inatsimmi §§ 21, imm. 4-mi aamma 22, imm. 5-imi maleruaqqusanit ajornerusumik atorfilik inissinneqarsinnaavoq.

Atugassarititaasut atorfilimmut pitsaanngitsuunersut pillugit ataatsimut nalilersuineq apeqqutaavoq. Tassa soraarnissamut isumaqatigiissuteqarnermi, § 2-mut sanilliullugu sivikinnerusumik soraarsitsinissamut kalerriiffeqarnissaaq isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq, taamaallaalli inatsisit malillugit soraarnermi akissarsiaasartunit atorfilik pitsaanerusunik inissinneqarpat.

Isumaqatigiissut isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsimmut akerliuppat, soorlu pinngitsaaliisoqarpat imaluunniit atornerluisoqarpat, isumaqatigiissut tunuartinneqassaaq.

Imm. 2-mut tunngasoq

Soraarsitsinermi maleruaqqusat napparsimanermilu aningaasarsiaqartarnej pillugu maleruaqqusat saneqqunneqarsinnaangimmata, suliffeqarfiit mikinerusut anginerusullu inunnik ataavartumik nappaatilinnik imaluunniit inunnik nangeqqissinnaasumik nappaatilinnik atorfinitsitsinissartik nangaassutigisinnaavaat. Aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai, § 2-mi soraarsitsinissamut maleruaqqusat aamma § 7-imi napparsimanermi pissutsit pillugit immikkut ittunik maleruaqqusaliorsinnaanerannut, tassa atorfilimmut tunngatillugu immikkut ittunik eqqarsaatiginninnissaq pisariaqassappat.

Aalajangersagaq danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 21, imm. 2-mut assinguvoq. Maleruaqqusanik taama ittunik maannakkorpiag Danmarkimi aalajangersagaqanngilaq.

§ 25-mut tunngasoq

Siunnersuutigineqarpoq inatsit 1. januar 2013-imi atuutilissasoq. Siunnersuut pisortatut oqartussaasuni, suliamut atatillugu kattuffinni imaluunniit sulisitsisuni namminersortuni annertuumik piareersarneqartariaqanngimmat piffissaq sivikitsoq atorlugu atuutsinneqalersinnaavoq.

Imm. 2-mut tunngasoq

Unammilleqatigiinneq sullitallu pillugit aalajangersakkat Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinni ullumikkut atorneqarput. Aalajangersakkat ilaannut tunngatillugu danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 18 aamma §18a malinneqartarput imaluunniit taakkunani maleruaqqusat atorneqartarput. Aalajangersakkat allat ilusilersorneqarneranni danskit atorfillit pillugit inatsisaanni § 18 aamma § 18a malinneqanngillat imaluunniit taakkunani maleruaqqusat atorneqanngillat.

Siunnersuummi § 21 aamma 22 unammilleqatigiinneq sullitallu pillugit aalajangersakkannut tunngassuteqartut pisussaaffinnut inatsisip atuutilereernerani ilanngunneqartunut sunniuteqanngillat. Tamanna inatsisit atuutilerfianni tunngaviusartunut nalinginnaasuuvoq, siunnersuummili matumani erseqqissassallugu siunertamut naleqquttuusorineqarpoq.

Nalilerneqarportaaq, unammilleqatigiinneq sullitallu pillugit aalajangersakkani pisussaaffioreersut siunnersuummi § 21 aamma 22 aqutigalugit naleqqussarneqassappata aamma siunnersuut aqutigalugu taakkununga aaqqiissutissanik nassaartoqanngippat, apeqqutit arlalippassuit takkussuutilissasut. Assersuut atorneqarsinnaasoq tassaavoq, atorfillip aningaasarsiasami ilaatut aalajangersakkanut taartisiassanik pissarsisinnaanera, tassa aningaasat qanoq amerlatigissanersut isumaqatigiissuteqarfiginagu.

Inatsisip atuutilerfiani atorfinitsinneqarnermi pissutsit atuunnersut apeqqutaanngilaq. Apeqqutaasoq tassaavoq, atorfinitsitsiniarnerup ingerlanneqarnerani qaqugukkut unammilleqatigiinneq aamma/imaluunniit sullitat pillugit aalajangersagassanik isumaqatigiissuteqartoqarsimansoq.